అఖిల

అఖిల భారత పత్రిక

నవంబర్ 2023

కృష్ణలీల

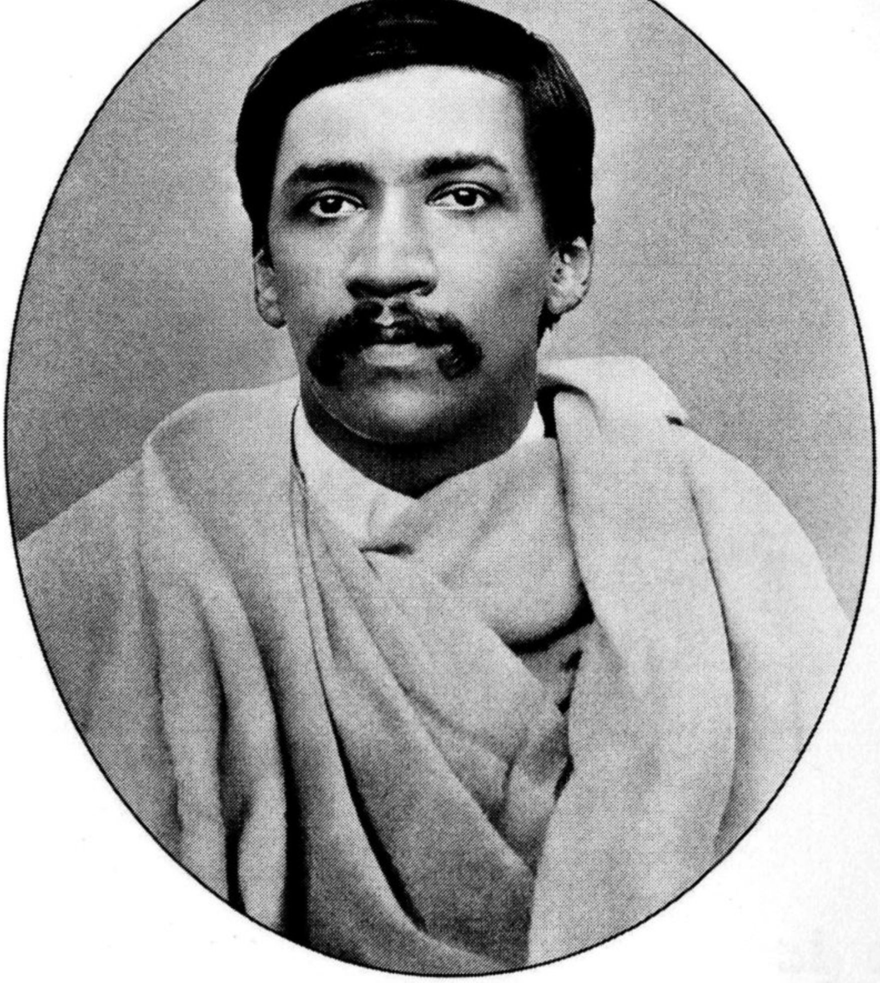

విషయ సూచిక

సంపాదకీయం :

భారతీయ మనసునాకట్టుకొని, దాని ఆలోచనా విధానాన్ని ఊహాశక్తిని, క్రియోన్ముఖం చేసిన రెండు పేర్లు రామ, కృష్ణ. రాముడు త్రేతాయుగ అవతారం, కృష్ణుడు ద్వాపర యుగ అవతారం. శ్రీఅరవిందుల, మదర్ దృక్పథం ద్వారా శ్రీకృష్ణ లీలను అర్థం చేసుకోవడానికి ఈ సంచికలో ప్రత్యేకంగా ప్రయత్నిస్తున్నాం.

అనువాదం : కె.వి. రావు

కృష్ణార్జునులు దైవ, మానవ జంటగా, ధ్యానానికి ఆలవాలమైన శాంతిమయమైన ఆశ్రమంలో కాకుండా, ఘోషించే మైదానంలో, దెబ్బతీసే దాడుల మధ్యలో, యుద్ధ రథంలో పోరాట యోధునిగా ఒకరు, ఆ రథసారథిగా పగ్గాలు చేతపట్టి ఒకరు ఉన్నారు. గీతా బోధకుడు అంటే మనిషిలోని జ్ఞాన రూపంగా తనను తాను ఆవిష్కరించుకునే భగవంతుడు మాత్రమే కాదు, కానీ మన సమస్త కార్యకారణ ప్రపంచాన్ని ముందుకు నడిపించే, భగవంతుడు కూడా. మన మానవత్వం అతని నుంచి వచ్చి, అతని కోసం ఉండి, అతని కోసం పోరాడుతోంది, శ్రమిస్తోంది, ఆయనే భగవంతుడు. మానవ జీవితం మానవ పరిణామ క్రమం ఎవరి వైపు పురోగమిస్తూ పయనిస్తోందో అతడే భగవంతుడు. అతను మనం చేసే కర్మలకు, సమర్పణ తో కూడిన త్యాగానికి రహస్య యజమాని, మనందరికీ స్నేహితుడు.

CWSA 19:19 — *శ్రీ అరవిందులు*

కృష్ణుని క్రీడ

శాశ్వత శిశువు; విశ్వవ్యాపక ప్రభువు:

శ్రీకృష్ణుడు విశ్వదేవతగాను, విశ్వాతీత దేవత గాను ప్రాతినిధ్యం వహిస్తాడు, మనిషి ఆయనను తనలో కనుగొనవచ్చు అలాగే, వ్యక్తీకరించబడిన ప్రపంచంలోనూ కనుగొనవచ్చు.

అతను ఎల్లప్పుడూ చిన్నపిల్లాడిగా ఎందుకు రూపకల్పన చేయబడ్డాడో తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నారా?

ఎందుకంటే అతను నిరంతరం పురోగమనంలో ఉన్నాడు. ప్రపంచం పురోగమించి ముందుకు వెళుతున్న కొద్దీ, అతని ఆట కూడా పరిపూర్ణమౌతూ ఉంటుంది - నిన్నటి ఆటకు రేపు జరగబోయే ఆటకు సంబంధం ఉండదు. ప్రపంచంలో అతని ఆట పురోగమిస్తున్న కొద్దీ అది రమ్యంగా, మరింత సామరస్యపూర్వకంగా, సంతోషకరమైనదిగా మారుతుంది, దానికి తగ్గట్టు ప్రపంచం దానికి ప్రతిస్పందించి, దానిని దైవంతో పాటు ఆనందించగలదు.

CWM 15:14

వేణువుతో ఉన్న బాలుడు:

వేణువుతో ఉన్న బాలుడు శ్రీ కృష్ణుడు, భగవంతుడు దివ్య ఆనందం నుండి జగన్నాటకంలోకి దిగాడు. మనుష్యజీవిత దిగువ అజ్ఞానపూరిత నాటకాన్ని రూపాంతరీకరించడం ద్వారా, అతని దివ్య ఆనంద లీలని దానిలోకి తీసుకురావడానికి, దాని స్థానంలో అతని దివ్య ఆనంద లీలని స్థాపించడానికి ప్రయత్నిస్తున్న పిలుపుకు సంబంధించిన సంగీతమే అతని వేణువు. నీలోని చైత్య పురుషుడు ఆ పిలుపును విని దానిని అనుసరిస్తాడు.

*

దీనిని, దివ్య ప్రేమ, ఆనందాలకి ప్రభువుగా శ్రీ కృష్ణుని చిత్తరువుగా నేను భావిస్తాను- అతని వేణువు భౌతిక సత్త, భౌతిక ప్రపంచ బంధాల్లో నుండి మేల్కొలపడానికి, ఆ ప్రేమ, ఆనందాల వైపు మరల్చడానికి పిలుస్తుంది.

*

రాధతో ఉన్న కృష్ణుడు దివ్య ప్రేమకు చిహ్నం. వేణువు దివ్య ప్రేమకి సంబంధించిన పిలుపుకు, నెమలి విజయానికి చిహ్నాలు.

CWSA 30:156-57 — శ్రీ అరవిందులు

కొంటె కృష్ణుడు

కొద్ది రోజుల క్రితం, **29**వ తేదీ ఉదయం, జీవితంలో మర్చిపోలేని అనుభవాలలో ఒకటి నాకు ఎదురైంది. ఇది మేడమీద నా గదిలో జరిగింది. నేను జపం చేస్తూ కళ్ళు విప్పార్చి చూస్తూ, పచారు చేస్తున్నాను. అకస్మాత్తుగా కృష్ణుడు వచ్చాడు - ఒక బంగారు కృష్ణుడు, మొత్తం బంగారు మయం, బంగారు కాంతిలో గది మొత్తం నిండిపోయింది. నేను నడుస్తున్నాను, కానీ నేను కిటికీల్ని లేదా పరదాను కూడా చూడలేకపోయాను. ఎందుకంటే ఈ బంగారు కాంతి ప్రతిచోటా వ్యాపించి ఉంది, ఆ కాంతి మధ్యలో కృష్ణుడు ఉన్నాడు. అది కనీసం పదిహేను నిమిషాల పాటు అల్లాగే ఉంది. సాధారణంగా అతడు నాట్యం చేస్తున్నట్లుగా ఉన్న చిత్రపటముల్లో ఉన్న రంగు దుస్తులనే ధరించాడు. అతను చాలా కాంతిమయంగా నాట్యం చేస్తూ ఉన్నాడు. “నువ్వు చూడు, ఈ సాయంత్రం దర్శన సమయంలో నేను అక్కడ ఉంటాను. హఠాత్తుగా, నేను దర్శనం ఇచ్చేటప్పుడు ఉపయోగించే కుర్చీ గదిలోకి వచ్చింది! కృష్ణుడు దానిపైకి ఎక్కాడు, అప్పుడు అతని కళ్ళు కొంటెగా మెరిశాయి, “నేను అక్కడ ఉంటాను, నీవు చూడు, నీకు కూర్చోవడానికి స్థలం ఉండదు” అన్నాడు.

ఆ సాయంత్రం వితరణ కోసం క్రిందకు దిగుతూనే మొదట్లో చిరాకు పడ్డాను. నేను హాలులో ఎవరినీ ఉండద్దు అని చెప్పాను, ఎందుకంటే నేను ఏకాగ్రతతో కూడిన వాతావరణాన్ని, ఆత్మకు సంబంధించిన నిశ్చలతను నెలకొల్పాలని కోరుకుంటున్నాను - కాని అక్కడ కనీసం ముప్పై మంది హాళ్లు అలంకరించేవారు ఉన్నారు.

ముప్పై మందిచిన్న చిన్న ప్రకంపనల ద్రవ్య రాశిగా అటు ఇటు కదులుతున్నారు. నేను దూరంగా వెళ్లండి అని చెప్పకముందే - నేను నా కుర్చీలో కూర్చున్నాను - ఎవరో పతకాల పళ్ళాన్ని నా ఒడిలో ఉంచారు. అది

గతాన్ని నా ముందుకు తీసుకు వచ్చింది. అయితే ఆశ్చర్యకర విషయం ఏమిటంటే, అక్కడ ఒక్కసారిగా ఎవరూ లేరు అన్న భావన కలిగింది. "నేను" అనే భావన పోయింది. బహుశా నేను ప్రతిచోటా ఉన్నాను (కానీ వాస్తవానికి నేను ఎల్లప్పుడూ ప్రతిచోటా ఉంటాను, నేను ఎల్లప్పుడూ ప్రతిచోటా ఒకే సమయంలో ఉంటాననే స్పృహతో ఉంటాను), అయితే సామాన్యంగా శరీరానికి సంబంధించిన భావం, భౌతిక కేంద్రం గా శరీరం ఉన్నప్పటికీ, ఆ సాయంత్రం అక్కడ శరీర స్పృహ లేదు. ఎవ్వరూ లేరు, ఎవ్వరూ లేరన్న భావనాత్మక ఆలోచన కూడా లేదు- ఏమీ లేదు. నేను అనే భావన పూర్తిగా పోయింది. నిజానికి ఏదో పతకాలను పంచి పెట్టడం జరిగింది. అది పతకాలను పంచి పెడుతున్నప్పుడు ఆనందం, వాటిని అందుకుంటున్నప్పుడు ఆనందం, ఒకరినొకరు చూచుకోవడంలో ఆనందం, ఆ ఆనందమే ప్రతి చోట ఉంది, మరి నేను? నేను అనేదే లేదు, ఎవరూ లేరు. వితరణ పూర్తయిన తర్వాత, ఏమి జరిగిందో నాకు అర్థమైంది, ఎందుకంటే ప్రతిదీ అదృశ్యమైంది, విషయాలను అర్థం చేసుకొని పనులను నిర్వహించే ఉన్నత మనసు (అర్థం చేసుకోవడం అంటే ఆ పనులతో, వస్తువులతో ఉండడం) కూడా లేదు. అది కూడా పోయింది. ఈ అనుభవం పంచిపెట్టే అంతవరకు కొనసాగింది. ఆ తరువాత అది (శరీరం) మేడమీద గదిలోకి వెళ్లినప్పుడు నేను అనే స్పృహ తిరిగి వచ్చింది. సావిత్రిలో శ్రీ అరవిందులు రాసిన ఒక పంక్తి దీనిని చాలా చక్కగా వ్యక్తీకరిస్తుంది: పరమేశ్వరుడు మాత్రమే ఉండేలా తనను తాను రద్దు చేసుకోవడం.

మదర్ : శిష్యునితో సంభాషణ, మార్చి 3, 1960

కృష్ణుని కాంతులు

కాంతులు కొన్ని శక్తుల చర్యను సూచిస్తాయి, సాధారణంగా కాంతులు వాటి రంగు ద్వారా సూచించబడతాయి. తెల్లటి నీలం రంగును శ్రీ అరవిందుల కాంతి అని లేదా కొన్నిసార్లు శ్రీకృష్ణ కాంతి అని పిలుస్తారు.

తెల్లటి నీలం కృష్ణుని కాంతి లేదా నాది; ముదురు నీలాలు తరచుగా చేతనకు సంబంధించిన కాంతిని సూచిస్తాయి.

రెండు లేత నీలం రంగులు ఉన్నాయి, ఒకటి తెల్లటి నీలం, శ్రీ అరవిందుల కాంతి అని పిలుస్తారు, మరొకటి ముందుగా కొంచెం ముదురు నీలం, ఇది

మనస్సు పైన ఉన్న ఉన్నత చేతనను కలిగి ఉంటుంది.

నీలి కాంతి అర్థం, రంగు కు సంబంధించిన ఖచ్చితమైన స్వభావం (ఛాయ) మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. చంద్రకాంతి వంటి తెల్లటి నీలి రంగును కృష్ణుని కాంతి లేదా శ్రీ అరవిందుల కాంతి అని పిలుస్తారు - లేత నీలం తరచుగా ప్రకాశిత మనస్సుకు చెందినది - ఉన్నత మనస్సుకు చెందిన మరొక ముదురు నీలం ఉంది, మరొకటి ఊదా రంగుకు దగ్గరగా ఉన్న మరొక రంగు ప్రాణికంలోని శక్తికి సంబంధించినది.

నీలంలో ఒకానొక ఛాయ ఉన్నత మనస్సును సూచిస్తుంది. ముదురు నీలం రంగు మనసుకు సంబంధించినది, అది మానసిక తలంలో శ్రీకృష్ణుని కాంతి.

వివిధ కృష్ణ కాంతులు ఉన్నాయి. తెల్లబారిన వజ్రం నీలం, లావెండరు నీలం, చిక్కని నీలం మొదలైనవి. వ్యక్తమయ్యే తలాలను బట్టి రంగుల ఛాయలు ఆధారపడి ఉంటాయి.

వజ్ర నీలం అధిమానస తలంలో కృష్ణుడి కాంతి - అంతఃస్ఫురణ మనస్సుకు లావెండరు నీలం సంకేతం.

కృష్ణుని కాంతి తెల్లటి చంద్ర నీల కాంతి - భక్తికి సంబంధించిన రంగు లావెండరు నీలం, భౌతిక మనస్సుకు సంబంధించినది ముదురు నీలం, నీలమణి కాంతి ఉన్నత మనసుకే కాక, ఇంకా చాలా వాటికి సంకేతంగా ఉంది.

నీలి కాంతులకు సంబంధించిన అన్ని ఛాయలు శ్రీకృష్ణునివి కావు.

నీలం రాధాదేవి రంగు కూడా.

వంగ పండు రంగు అనేది దివ్య అనుగ్రహం, కరుణల కాంతి.

ఊదా రంగు దయ, కరుణకు సంబంధించిన రంగు, కానీ దివ్య అనుగ్రహం మరింత స్పష్టంగా - భూమిపై ఆధ్యాత్మిక చేతన ఎత్తుల నుండి ప్రవహిస్తున్నట్లుగా దర్శనం లో ప్రాతినిధ్యం వహించింది. బంగారపు కప్పు అంటే నేను దానిని సత్య చేతన అని అనుకుంటాను.

వంగపండురంగు వాస్తవానికి దివ్య కరుణకు సంబంధించిన రంగు లేదా కాంతి, అలాగే కృష్ణుడి అనుగ్రహం.

CWSA 30 : 156-57 *శ్రీ అరవిందులు*

కృష్ణుడి నాటకం: బయటకు కనబడే నామరూపాలు, బాహ్య రూపాలకు వెనుక దాగి ఉన్న పురోగతికి సంబంధించిన శక్తి.

జడ ప్రకృతిలో కృష్ణుడి ఆట: సౌందర్యం, ప్రేమ, ఆనందం సహచరులు, ఆ ఆట నిన్ను విశాలతరం చేస్తుంది, అభివృద్ధి చేస్తుంది.

భౌతికంలో కృష్ణుడి ఆట: భూమిపై అవతార నియమం, అంటే కొత్త దివ్య ప్రపంచ సాక్షాత్కారం.

CWM 15: 14-15

రాధ

రాధ అసలు ఉందో లేదో చెప్పగలరా? ఆమె లేదని నిరూపించేందుకు ఎన్నో గ్రంథ సంపుటాలు ఉన్నాయి.

ఖచ్చితంగా ఆమె జీవించింది, ఇప్పటికీ జీవించి ఉంది.

రాధకి సంబంధించిన చేతన పరమాత్మతో సంపూర్ణ అనుబంధాన్ని సూచిస్తుంది.

*

నీల కృష్ణుడు:

మీరు వీనస్ చుట్టూ చూసిన ఆకుపచ్చ వృత్తాకారం నిజంగా ఆ రంగులో ఉండే వీనస్‌కి సంబంధించిన ప్రకాశం అయి ఉండాలి; కానీ ఇది ఒక ప్రారంభం మాత్రమే, అకస్మాత్తుగా అభివృద్ధి చెందిన దృష్టి శక్తి మొదటి ఆచరణాత్మక అనువర్తనం. ఆ తర్వాత వచ్చినవి, నీలిరంగు, ఊదా రంగులు మీ యోగానికి మరింత ముఖ్యమైనవిగా కనిపించాయి; రెండు రంగులు కృష్ణుడితో సన్నిహిత సంబంధం కలిగి ఉన్నాయి. నీలం అతని ప్రత్యేకమైన, ముఖ్యమైన రంగు, కృష్ణుడు తనను తాను వ్యక్తపరచుకొన్నపుడు అతని ప్రకాశానికి సంబంధించిన రంగు, - అందుకే అతన్ని నీల కృష్ణ అని పిలుస్తారు; "నీల కృష్ణ" లో విశేషణం అంటే బృందావనంలోనో, మధురలోనో, ద్వారకలోనో అతను తన భౌతిక శరీరంలో నీలం రంగులో ఉన్నాడని. నల్ల రంగులో ఉన్నాడని కాదు! ఊదా రంగు కృష్ణుని రక్షణ తత్వానికి సంబంధించిన ప్రకాశం, - అందుకే, చాలా సహజంగా, అది మీకు శాంతిని కలిగించింది. తాను కృష్ణుడితో సఖ్యతగా

ఉన్న సమయంలో ఎప్పుడూ చూశానని, ఇప్పుడు కూడా అది ఆశ్రమాన్ని చుట్టుముట్టడం నిరంతరం చూస్తూనే ఉన్నాను అని మదర్ చెప్పారు. ఇది దృష్టి శక్తి దాని నిష్క్రియ స్థితిని విచ్ఛిన్నం చేసినప్పుడు చూపిన మొదటి అంశం, ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. ఇది నీవు కృష్ణునితో సంబంధాన్ని కలిగి ఉన్నావని రుజువు చేస్తుంది, నీ అంతర పురుషునిలో ఇప్పటికే దాని స్పర్శ ఉంది, నీ చుట్టూ ఆ శక్తికి సంబంధించిన ఉనికి, రక్షణ ఉన్నాయి.

CWSA 30:157

లీలామయునిగా కృష్ణుడు:

నీవు ఈ సమస్త ప్రపంచాన్ని అనంతుడైన భగవంతుని అభివ్యక్తీకరణగా, ఆయన ఆడే ఆటగా, లేదా ఆయన చేసే లీలగా, ఆ భగవంతుణ్ణి ఈ ప్రపంచంలోని ప్రతి దానిలోను చూడటమే ఈ యోగానికి అత్యున్నత సిద్ధి. అంతేగాని ఈ ప్రపంచ అభివ్యక్తీకరణకు ఆధారమైన నిరాకార పరమాత్మను మాత్రమే కాదు. నీవు నిరాకార పరబ్రహ్మ కు సంబంధించిన జ్ఞానాన్ని కోల్పోనవసరం లేదు. ఉదాహరణకు శ్రీకృష్ణుడు ఒకే సమయంలో ఈ ప్రపంచానికి ఆధారమై, ప్రపంచంలో ఉన్న వస్తువుల ద్వారా అభివ్యక్తం అవ్వడమే కాక, ప్రపంచాన్ని అధిగమించిన అవ్యక్త పరమాత్మగా కూడా ఉన్నాడు. అవ్యక్తో 'వ్యక్తాత్ పర':. సదాత్మకు ఆవల అసత్తు నిశ్శబ్ద రూపంగా ఉంది, దీనినే బౌద్ధ శూన్యవాదులు శూన్యంగా వ్యవహరించారు. ఆ నిశ్శబ్దాన్ని దాటిన తర్వాత పరాత్పర పురుషుడు ఉంటాడు. ఈ జగత్తును తన నుండి తయారు చేసినవాడు, దానిలో అంతర్లీనంగా ఉన్నవాడు, పరిమితంగా, అపరిమితంగా ఉంటూ ప్రపంచానికి ఆధారమైన అనంతానంత ఈశ్వరుడు అతడే. ఆయనే అనంతునిగా శాంతిగా,శివునిగా, నారాయణునిగా ఉన్నాడు. ఆ భగవంతుడే శ్రీకృష్ణునిగా, లీలామయునిగా తన ప్రేమతో మనందరినీ తన వైపుకు ఆకర్షిస్తూ, తన కౌశల్యాల ద్వారా మనందరినీ ప్రేరేపిస్తూ, అనేకత్వాన్ని వ్యక్తపరిచే ఈ లోకంలో ఆనందం, పటుత్వం, సౌందర్యాల శాశ్వతమైన ఆటను ఆడుతున్నాడు.

ఈ ప్రపంచం అతనికి ఒక ఆట, సచ్చిదానందాల (సత్, చిత్, ఆనందం) ఆట. పదార్థం పదార్థం కాదని, ఏదో ఒక రోజు గ్రహిస్తావు. అది చేతన, గుణాలు కలగలసిన రూపం. ఆ రూప నాణ్యతను ఇంద్రియ జ్ఞానం ద్వారా

గ్రహించవచ్చు. గుణాల సంయోగమే ఘనత్వం (దృఢత్వం), సంహతి (సంయోగం), ధృతి (శాశ్వతత్వం), ఇది చేతనతో కూడిన స్థితి, మరేమీ కాదు. జడ ప్రకృతిలో, ప్రాణంలో, మనస్సులో ఉన్నది, మనస్సుకు అతీతంగా ఉన్నది అంతా. శ్రీకృష్ణుడే, అనంత గుణ పరబ్రహ్మగా, సచ్చిదానందుడిగా, ఈ ప్రపంచంలో ఆడుతున్నాడు. మనకు ఈ సత్యం ఎరుకలో ఉన్నప్పుడు, మనం దానిలో సురక్షితంగా, శాశ్వతంగా నివసించినప్పుడు, దుఃఖం, పాపం, భయం, మాయ, అంతర్గత కలహాలు, బాధ మన నుండి బల పూర్వకంగా బయటకి నెట్టివేయబడతాయి.

మనము ఉపనిషత్తుల సత్యాన్ని మన అనుభవంతో గ్రహించగలము.

"ఎవరు బ్రహ్మములో రమించే గుణాన్ని కలిగి ఉన్నారో, ఎవరు బ్రహ్మానందాన్ని అనుభవిస్తున్నారో, వారు ఈ ప్రపంచంలో దేనికీ భయపడరు", ఈశా ఉపనిషత్తులో ...

CWSA 13: 76-77 *శ్రీ అరవిందులు*

శ్రీ కృష్ణుడు, అవతరించిన భగవత్తత్వం

శ్రీకృష్ణుని చారిత్రక నేపథ్యం

శ్రీ కృష్ణుని చారిత్రక నేపథ్యం ఆధ్యాత్మికంగా చూస్తే అంత ప్రాముఖ్యత వహించదు, అంత ఆవశ్యకం కూడా కాదు, అయినప్పటికీ దానికి తగినంత విలువ ఉంది. శ్రీకృష్ణుడు కేవలం ఒక పురాణ పురుషుడో లేక కావ్యకల్పనో కాక ఒక చారిత్రక పురుషుడు, ఈ భూమిపై ఒకానొకప్పుడు ఆయన ఉన్నాడు, భారత దేశం గతచరిత్రలో ప్రముఖపాత్ర పోషించాడు అనే విషయంలో నాకెలాంటి సందేహము లేదు. రెండూ వాస్తవాలు స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి, ఆయన ఒక ప్రముఖ ఆధ్యాత్మిక వ్యక్తి, ఆయన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం ఒక ఉపనిషత్తులో చెప్పబడింది, సంప్రదాయంగా ఆయనని ఒక దైవీక వ్యక్తిగా, ఆయన మరణానంతరం ఆయనను ఒక దైవంగా భావిస్తున్నాం, ఇది మహాభారత కథ, పురాణాలలో చెప్పింది పక్కన పెట్టి చూసినా కూడా. భారతదేశ ఆధ్యాత్మిక చరిత్రలో ఒక ప్రముఖ భాగమైన భాగవత మతంలో, దాని వ్యాప్తిలో ఆయనను దైవంగా భావించి ఆరాధించడం అనేది కేవలం ఒక పురాణమని లేక ఒక కావ్య కల్పనపైనో ఆధారపడింది అని భావించలేం.

మహాభారతం ఒక కావ్యం, చరిత్ర కాదు అయితే ఆ కావ్యం ఒక ఘనమైన చారిత్రక సత్యంపైన ఆధారపడినది, అలా మన సంప్రదాయంలో భాగమయ్యింది, ధృతరాష్ట్రుడు, పరీక్షిత్తు మొదలైనవారు నిజంగానే ఉన్నారు అలాగే శ్రీ కృష్ణుని ఒక నాయకునిగా యోధునిగా రాజకీయవేత్తగా మనం అంగీకరించినట్లైతే అప్పుడు పురాణ సంప్రదాయాలలో ఉన్నదంతా ఒక చారిత్రక విలువను సంతరించుకుంటుంది, అది కేవలం కావ్యకల్పనగానో లేక ఒక పుక్కిటి పురాణంగానో ఉండిపోదు. మనం ఒక సిద్ధాంత పరమైన హేతుబద్ధ దృష్టితో చూసినపుడు శ్రీకృష్ణుడు ఒక చారిత్రక పురుషుడు అని నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు; కానీ నా దృష్టిలో ఆయన ఇంతకు మించిన అవతారపురుషుడిగా భావిస్తాను, అది ఒక చారిత్రక వాస్తవం. ఎలాగైతే క్రీస్తును గురించిన చరిత్రను నేను అంగీకరిస్తున్నానో అట్లే ఇది కూడా.

బృందావన కథలు

బృందావనంలో జరిగిన కథ ఇంకొక విషయం. అది మహాభారత ముఖ్యకథలో భాగం కాదు. అది పురాణాలకు సంబంధించినది. అది కేవలం ఒక సంకేతాత్మక పాత్రగా మాత్రమే మలచబడినట్లుగా భావించవచ్చు. ఒకప్పుడు అటువంటి భావనను నేను అంగీకరించినప్పటికి తరువాత దానిని పక్కన పెట్టడం జరిగింది. అలా పక్కన పెట్టవలసిన అవసరం పురాణ కథల వుద్దేశ్యమైతే కాదు. అది ఎక్కడో వాస్తవంగా జరిగిన లేక జరిగే అవకాశమున్న విషయంగా నాకు అనిపిస్తుంది. గోపికలు వాస్తవంగా ఉన్నారు; కేవలం సంకేతాత్మకం కాదు. అది ఒక గుప్తజ్ఞానానికి చెందిన వాస్తవం. గుప్తజ్ఞానం సంకేతార్థం రెండూ ఒకటి కాదు. సంకేతార్థం అనేది కేవలం మనోనిర్మితమైనది లేక ఊహాగానం అనుకోవచ్చు, కానీ గుప్తజ్ఞానం అనేది ఒక వాస్తవం అది ఎక్కడో ఒకచోట ఉండే ఉంటుంది, భౌతిక జగత్తువెనుక దాగిఉన్నప్పటికీ భూమిపై జీవితానికి అది వాస్తవమే, అది దీనిని ప్రభావితం చేయడమేకాక ఇక్కడ ఒక రూపం కూడా తీసుకుంటుంది. గోపికలకు సంబంధించిన లీల ఎలా కల్పించబడింది అంటే దివ్య గోకులంలో అది ఎల్లప్పుడూ జరుగుతూనే ఉంది. బృందావనంలో అది భూమి మీదకూడా వ్యక్తం అయ్యింది. దానిని ఎల్లప్పుడూ మనం సాక్షాత్కరించుకోవచ్చు, దాని అర్థాన్ని ఆత్మలో అనుభూతం చేసుకోవచ్చు. పురాణాలు రచించిన వారు అది భూమిపైన అభివ్యక్తి చెందిన

అవతారపురుషుడైన శ్రీకృష్ణుని లీలగా దానిని భావించారు, అలాగే భారతీయ ధార్మిక మనసు దానిని ఆ విధంగానే అంగీకరించింది.

ఇటువంటి ప్రశ్నలు వాటినుండి వచ్చిన ఊహాగానాలు ఆధ్యాత్మిక జీవనానికి ఏమాత్రం సంబంధం లేని విషయాలు. ఆధ్యాత్మిక జీవనానికి కావలిసింది శ్రీ కృష్ణునితో అనుసంధానం కావడం. శ్రీకృష్ణుని చైతన్యంలో, ఉనికిలో, ఆధ్యాత్మిక సంబంధంలో, అంతరాత్మలో సంయోగం చెందడంలో ఎదగడం, ఇది సాధించేవరకు, ఆకాంక్షను భక్తిని పెంపొందించుకోవడం, ఆ మార్గంలో ఏ మేరకు సాధ్యమో అంత వెలుగును పొందడం. ఇవన్నీ పొందినవారికి, శ్రీకృష్ణుని ఉనికిలో జీవిస్తూ, ఆయన వాణిని వినగలుగుతూ శ్రీకృష్ణుని సఖుడిగా, గురువుగా, మార్గదర్శిగా, ప్రియుడిగా, బోధకుడిగా అంతకంటే ఎక్కువగా శ్రీకృష్ణుని వలన వారి సంపూర్ణ చైతన్యమును పరివర్తన చెందించుకున్నవారికి, ఆయన ఉనికిని తమలో నెలకొల్పుకొన్నవారికి ఇటువంటి ప్రశ్నలవల్ల కేవలం బాహ్యమైన, పైపై ఆసక్తి మాత్రమే ఉంటుంది. అలాగే తమలో అంతరంగ బృందావనమును, గోపికలతోటి సలిపిన లీలను అనుభవిస్తూ, శరణాగతి చెంది ఆ సౌందర్యాన్ని ఆనందాన్ని మంత్రముగ్ధులయి అనుభవిస్తూ, వేణుగానాన్ని ఆస్వాదిస్తూ ఉన్నవారికి మిగతావిషయాలు పట్టవు. అయితే ఇంకొక దృక్కోణం నుండి చూసినప్పుడు, మనం గనక అవతారం యొక్క చారిత్రక వాస్తవాన్ని అంగీకరించి నట్లైతే అత్యధికమైన ఆధ్యాత్మిక లాభాన్ని పొందుతాము.

కనీసం ఒకసారైన దైవం భూమి పై అవతరించి, సంపూర్ణంగా అభివ్యక్తమై, ఇంకా పరిణామం చెందుతున్న అసంపూర్ణమైన భూతల ప్రకృతిలోకి తన దివ్య పరాప్రకృతితో అవతరించాడు అనే సత్యంపట్ల గట్టి విశ్వాసం కలిగి ఉండడానికి అవకాశం ఉంది.

CWSA 28: 482-84

శ్రీ కృష్ణుని కథలు

బృందావన శ్రీ కృష్ణుడు ఆతని లీలలకు సంబంధించిన కథలు వాస్తవాలా లేక కేవలం లోతైన ఆధ్యాత్మిక అనుభవాలకు సంబంధించిన ప్రతీకలా అనే ప్రశ్నకు సమాధానం ఆధ్యాత్మిక అనుభవాలకు, మార్మికతకు, గుప్త విజ్ఞానానికి మనం ఇచ్చే ప్రాధాన్యతపై ఆధార పడి ఉంది, ఇంకా చెప్పాలంటే అభౌతికమైన

ఇతర చేతనాతలాలకు సంబంధించిన సమాచారం, అలాగే విశ్వ చైతన్యానికి, మానవ చైతన్యానికి, సమిష్టి మానవ చైతన్యానికి గల సంబంధాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది.ఆధ్యాత్మిక మార్మిక సత్యాల నేపథ్యంలో చూసినట్లయితే క్లిష్టమైన మాధ్యమం అయిన మానవుని చేతనలో ఇప్పుడు రూపొందుతున్నది ఒక ప్రతిబింబం లేదా ఒకరకమైన రూపకల్పన.అది కాంతిలో, శక్తిలో, సౌందర్యంలో, ప్రభావంలో, పరిధిలో మరింత గొప్పది. అవి విశ్వ చైతన్యంనుండి వచ్చినవి. ఆ విశ్వచైతన్యం యొక్క ప్రతిబింబంతో పోల్చినప్పుడు మానవుడు ఒక పరిమితమైన, పరిణామంలో ఇప్పుడున్నటువంటి స్థితిలో ఇంకా అజ్ఞానంతో నిండివున్న ఒక భాగం వంటివాడు. ఏ జాతి యొక్క చైతన్యంలో దేవతలు వారి రూపాలను సృష్టించిన ప్రజ్ఞ ఆవిష్కృతం అయిందో దాని గురించిన వివరణ పాక్షికం, పైపైది ఇంకా తప్పుదారి పట్టించే వివరణ మాత్రమే అవుతుంది. మానవుని మనసు వీటికి అసలైన సృష్టి కర్త కాదు, అది కేవలం ఒక మధ్యవర్తి మాత్రమే. ఏదైనా సృష్టించాలంటే విశ్వచైతన్యం నుండి వచ్చిన ఒక ప్రాథమిక ప్రేరణను, సూచనను లేక ఒక ప్రసారాన్ని అందుకొనే శక్తి కలిగి ఉండాలి. అప్పుడు దానితో ఎంతవరకు సాధ్యమో అంతవరకు అది చేయగలుగుతుంది. దైవాన్ని గురించి మనిషికి ఉండే ఆలోచనలన్నీ బుద్ధికి సంబంధించినవి. ఆ రూపాలు ప్రతిబింబాలు కొన్ని దైవానికి చెందినవైతే మరికొన్ని ఇతర శక్తులకు, అంశలకు చెందినవి. తనకు విశ్వచైతన్యం నుండి లభించిన సూచనలకు అనుగుణంగా తన బుద్ధితో వీటిని మానవుడు రూపొందించుకుంటాడు. ఎప్పటివరకైతే మానవుడు దైవాన్ని గురించిన ఉన్నతమైన వాస్తవికమైన ఆధ్యాత్మిక మార్మిక జ్ఞానాన్ని పొందలేదో అప్పటివరకు దైవాన్ని గురించి తన మనసుతో చేసే కల్పనలన్నీ పాక్షికమైనవి అసంపూర్ణమైనవి.దేవతలు ముందునుంచే ఉన్నారు, వారిని మానవుడు సృష్టించలేదు. వారిని తనరూపానికి అనుగుణంగా పరికల్పన చేసుకున్నాడు, విశ్వ చైతన్యం నుండి వచ్చిన సూచనలను అందుకొని ప్రాథమికంగా తన శక్తి మేరకు దేవతలను రూపొందించుకొన్నాడు. ఒక చిత్రకారుడు లేదా భక్తుడు దైవాన్ని గురించి ఒక దర్శనం పొందినప్పుడు అది ఆ జాతి మానసంలో స్థిరపడిపోయి అందరికీ ఒకే విధంగా తెలియబడుతుంది, ఆ అర్థంలో చూసినట్లయితే దేవతలను సృష్టించింది మానవుడే అనుకోవచ్చు. అయితే ఈ రూపాలను అతను దర్శించాడు కానీ సృష్టించలేదు. అతను దేవతలకు

ఇచ్చిన రూపాలు అతనికి పైనుండీ ఇవ్వబడినవి మాత్రమే. శ్రీకృష్ణుడిని సంప్రదాయపరంగా మనం చూస్తున్న రూపంలో ఎందరో ఒక శాశ్వత సౌందర్యాన్ని దర్శిస్తున్నారు, వారు దర్శించింది సత్య మైనది, సుందరమైనది కావచ్చు కానీ ఒక వేళ అటువంటి శాశ్వతమైన రూపం శాశ్వతమైన సౌందర్యంతో కనక వాస్తవంగా ఉంటే అది వీరు దర్శించిన దానికన్నా వేయి రెట్లు ఎక్కువ సుందరంగా ఉంటుంది. భరతమాత కేవలం ఒక భూభాగం కాదు, ఒక నిజమైన దేవత, ఒక శక్తి. అన్నీ దేశాలకు ప్రత్యేకమైన దేవతలు ఉన్నారు. వారు ఏ దేశ ప్రజలనైతే ప్రభావితం చేస్తున్నారో వారికంటే శాశ్వతంగా విశ్వచైతన్యంలో సత్తాలో భాగంగా ఉన్నత తలాలలో ఉండి మానవచేతనకు మెరుగైన రూపాన్నిస్తూ ప్రభావితం చేస్తూ ఉన్నారు. మానవుడికి తన చేతన, తన జాతి చేతన పనితీరు మాత్రమే దృష్టిపథంలో ఉండడంచేత, అంతకు మించి ఇంకేదైనా పని చేస్తున్నదా, ప్రభావితం చేస్తున్నదా అనేది తెలియదు గనక అంతా తనవల్లనే జరుగుతోందని అంతకు మించినది విశ్వానికి చెందినది, ఇంకొకటి ఉందనే ఆలోచన రాదు. శ్రీకృష్ణుడి చైతన్యం అనేది ఒక వాస్తవం, అయితే శ్రీకృష్ణుడే లేకుంటే ఆతని చైతన్యం ఎలా వస్తుంది; ఏకపక్షమైన ఆధ్యాత్మిక పరికల్పనల్లో తప్ప చైతన్యం అనేది ఉండాలంటే ఒక వ్యక్తి అస్తిత్వం అట్టి చైతన్యాన్ని కలిగి ఉండాలి. ఒక వ్యక్తి ఉంటేనే అతని వ్యక్తిత్వానికి విలువ, వాస్తవికత అనేవి ఉంటాయి. వాటిద్వారా అతను తనను తాను వ్యక్తపరుచుకుంటాడు, కాని అతను వాటివల్ల రూపొందలేదు. శ్రీకృష్ణుడు ఒక వ్యక్తి, ఒక అస్తిత్వం కలవాడు, ఒక దివ్యపురుషుని గానే అతనిని మనం కలుసుకుంటున్నాం, ఆతని వాణిని వింటున్నాం, ఆయనతో మాట్లాడు తున్నాం, ఆతని ఉనికిని అనుభూతి చెందుతున్నాం. శ్రీకృష్ణుడిని వదిలి శ్రీకృష్ణుని చేతనను మాత్రమే గుర్తించడం అనేది ఒక మానసికమైన పొరపాటు, అది విభజించలేని దానిని విభజిస్తూ ఉంటుంది, అలాగే వ్యక్తికానిదానికి, అంటే అది నైరూప్యమైనదిగనక, వ్యక్తి కంటే కూడా ఎక్కువ ఔన్నత్యాన్ని వాస్తవికతను, శాశ్వతత్వాన్ని కలిగి ఉంటుంది. అటువంటి విభజనలు మనసుకు దాని పనితీరుకు పనికి వస్తాయి గాని వాస్తవం కానేరవు. వాస్తవంలో ఒక పురుషుని వ్యక్తిత్వం అతని అస్తిత్వం నుండి వేరు కాదు.

CWSA 28: 481-82

శ్రీకృష్ణుని లీలలు - ప్రతీకలు

ఇప్పుడు అవతారాలు వారికి సంబంధించిన ప్రతీకల గురించి. ఆధునిక దృక్పథంతో అవతారాలకు సంబంధించిన చరిత్ర, జీవిత విశేషాలు, బయటకు కనిపించే వాస్తవాలు, జీవితంలో జరిగిన విశేషమైన సంఘటనలు మాత్రమే అధ్యయనం చేయడం అనేది ఒక మౌలికమైన తప్పిదం అని నా అభిప్రాయం. నిజానికి ప్రాధాన్యత కలిగిన విషయం ఏమిటంటే వారి చర్యల ద్వారా అస్తిత్వం ద్వారా వారితో పాటు వారు తీసుకువచ్చిన ఆధ్యాత్మిక వాస్తవికత, శక్తి, ప్రభావం. మొట్టమొదటగా ఒక ఆధ్యాత్మిక వ్యక్తి జీవితంలో వారు ఏమి చేశారు, వారి సమకాలీనుల దృష్టిలో వారు ఏమిటి అనేది గాక వారు స్వయంగా ఏమిటి, అంతరికంగా వారు ఏమి చేశారు అనేది ప్రాధాన్యత వహిస్తుంది; నిజానికి అదే వారి జీవితంలో వారి బాహ్య జీవితానికి ప్రాధాన్యతనిచ్చే అంశం కూడా. వారి ఆంతరిక జీవితమే వారి బాహ్య జీవితానికి శక్తిని ఇస్తుంది, అంతేగాక వారి ఆంతరిక జీవితం విశాలమైనది సంపూర్ణమైనది, ఏ చరిత్రకారుడూ, జీవితకథా రచయితలూ వారి జీవితంలో కోకొల్లలుగా ఉండే విశేషాలను అన్నింటినీ సంపుటీకరించలేరు, చెప్పలేరు. వారి బాహ్య జీవితంలో చెప్పుకోదగినవన్నీ వారు ఆంతరికంగా సాధించిన దానికి ప్రతీక మాత్రమే, అలాగే ఇంకా చెప్పాలంటే వారి ఆంతరిక జీవనంకూడా వారిలోని దివ్యత్వ కదలికకు ఒక బాహ్యమైన వ్యక్తీకరణగా, సజీవమైన ప్రతీకగా మనం భావించవలసి ఉంటుంది. ఈ కారణం వల్లనే శ్రీ కృష్ణునికి సంబంధించిన కథలు ఆయన భువిపై చేసిన కార్యాలకు సంబంధించిన విశేషాలు లేక సమకాలీనుల దృష్టిలో శ్రీకృష్ణుడు ఒక దివ్య పురుషుడు లేదా శ్రీకృష్ణుని రూపంలో దైవం తనని తాను వ్యక్తం చేసుకున్నది అనే విషయాలను మనం విచారించవలసిన అవసరం లేదు. బుద్ధుని రాజ్యపరిత్యాగం గురించి, ఆయనను మారుడు పరీక్షించడం గురించి, బోధివృక్షం కింద ఆయన పొందిన జ్ఞానోదయం గురించి చెప్పిందంతా ప్రతీకాత్మకమైన విషయాలే, అలాగే ఒక కన్యకు జన్మించడం, ఎడారిలో సైతాను ప్రలోభాలను తిరస్కరించడం, యేసు శిలువ వేయబడడంకూడా అటువంటి ప్రతీకలే, అవి దేనిని బలపరుస్తున్నాయో అంతవరకు అవి సత్యమే. క్రీస్తు లేదా బుద్ధుడు వారి జీవితాలలో జరిగిన విశేషాలు అందరి మానవుల జీవితంలో కూడా జరిగినవే అయితే వారికి

ఆధ్యాత్మిక ప్రపంచంలో అంత గొప్ప స్థానం ఎందుకు దొరికినట్టు? అంటే వారిద్వారా ఇంకేదో వ్యక్తీకరించబడింది, అది వారి జీవిత విశేషాలు, బోధలకంటే కూడా గొప్పది అయివుండాలి. వారిగురించిన చరిత్ర మనకు దానిగురించి ఏ మాత్రం చెప్పలేదు, అయినప్పటికీ అదే అత్యంత ప్రాధాన్యంగల విషయం.

CWSA 28: 478-79

గీతాచార్యునిగా శ్రీకృష్ణుడు

భగవద్గీత అర్థాన్ని, లక్ష్యాన్ని చక్కగా అర్థం చేసుకోవాలంటే, చెప్పినవారిని, విన్నవారిని, సమయాన్ని, సందర్భాన్ని పరిగణించాల్సిన అవసరం ఉంది. చెప్పిన వారు ప్రభువైన శ్రీ కృష్ణుడు, విన్నవాడు ఆయన స్నేహితుడైన అర్జునుడు, ఇద్దరూ గొప్ప యోధులు. సందర్భం కురుక్షేత్రమనే అతిభయంకర నరసంహారానికి ముందు జరిగిన సంవాదం.

మహాభారతం కేవలం ప్రతీకాత్మకమైనదిగా చెప్పేవారు చాలామంది ఉన్నారు. శ్రీకృష్ణుడు పరమాత్మ అని, అర్జునుడు జీవాత్మ అని, కౌరవులు మానవుని ఆంతరిక శత్రువులు, జీవాత్మ ఎదుగుదలకు అడ్డుగా ఉన్నవారు, పాండవ సైన్యం మోక్షమార్గానికి సహాయకారి అయిన అనేక శక్తుల సముదాయం, ఇలా చెప్పడం మహాభారతాన్ని కింది స్థాయికి లాగడం అవుతుంది, అదే సమయంలో భగవద్గీత లోతైన ప్రాధాన్యతను తగ్గించివేసి క్రియాశీల వ్యక్తులకు దాని ఉపయోగాన్ని,మానవుని అభివృద్ధిని తద్వారా శూన్యంగా చేయడం అవుతుంది. కురుక్షేత్ర సంగ్రామం కేవలం భగవద్గీతకు ఒక నేపథ్యం కాదు. గీత ద్వారా ఏ ధర్మం బోధించబడిందో దాని పాలన ఆ యుద్ధంలోని ముఖ్యోద్దేశం, అలాగే ఉత్తమమైన సందర్భం. కురుక్షేత్ర మహాయుద్ధాన్ని ఒక ప్రతీకగా భావించడం అంటే గీత బోధించిన గొప్ప ధర్మాన్ని కేవలం మౌనసన్యాసులకు పరిమితం చేయడమే, అప్పుడది ~~ఈ~~ ప్రపంచంలో మన జీవితానికి పనికిరానిది అవుతుంది, అప్పుడది వీరులకు, జీవితానికి దారిచూపే ధర్మం అనిపించుకోదు.

గీతను ఉపదేశించిన శ్రీకృష్ణుడు భగవంతుడే అని శాస్త్రాలు చెబుతున్నాయి, గీతలో సైతం శ్రీకృష్ణుడు తాను భగవంతుడు అనే విషయాన్ని ప్రకటించారు, నాలుగో అధ్యయంలోని అవతార సిద్ధాంతం, పదవ

అధ్యాయంలోని విభూతి సిద్ధాంతం భగవంతుడు అన్నీ జీవులలో అంతర్యామిగా ఉండడం, కొన్ని జీవులలో అధికంగా వ్యక్తం కావడం, శ్రీకృష్ణుడిలో సంపూర్ణంగా వ్యక్తం అవడం గురించి చెబుతున్నాయి. అనేకమంది శ్రీకృష్ణుడు అర్జునుడు కురుక్షేత్ర యుద్ధాలను కేవల ప్రతీకలుగా చెబుతున్నప్పటికీ గీత నిజమైన అర్థాన్ని గ్రహించాలంటే ఇటువంటి ప్రతీకలను విస్మరించవలసి ఉంటుంది. ఒకవేళ అవతార సిద్ధాంతం నిజమైతే అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడిని ప్రతీకగా భావించడం సాధ్యం కాదు. అందుచేత భగవంతుడే ~~ఈ~~ జ్ఞానాన్ని, బోధని మనకు ఉపదేశించారు అని తెలుసుకోవాలి.

*బెంగాలీ రచనలు **92-93***

ప్రపంచాన్ని మినహాయించి భగవంతుడిని ప్రేమించడమంటే, ఆయనకై చేసే తీవ్రమైన కాని, అపరిపూర్ణ ఆరాధన అవుతుంది.

*

ఒక పక్క ఒంటరియైన కృష్ణుడు, మరో ప్రక్క తన పదునైన ఆయుధాల తోనూ, శతఘ్నులతోనూ మోహరించిన, సాయుధ సుశిక్షితమైన సైన్యం వున్నప్పటికీ, ఒంటరియైన దైవాన్నే ఎంచుకో. నీ దేహం పైనుండి ప్రపంచం తొక్కుకుంటూ పోయినా, దాని పదునైన ఆయుధాలు నిన్ను ఖండాలు ఖండాలుగా చీల్చివేసినా, దారి ప్రక్కనున్న ఆకారం లేని బురదగా నీ అంగాంగాలను దాని ఆశ్వికదళం తొక్కివేసినా పట్టించుకోవద్దు. ఎందుకనంటే మనసు యెల్లప్పుడూ ఒక ప్రతిబింబం, దేహం ఒక గుల్ల. తన తొడుగు నుంచి ముక్తమైన అధ్యాత్మ, విజృంభిస్తుంది, విజయం సాధిస్తుంది.

CWSA 12:457

కృష్ణ

ఈ భయంకరమైన మధురమైన విశ్వంలో
ఆత్మ జన్మించడంలోని అర్థాన్ని చిట్టచివరకు కనుగొన్నాను,
పుడమి ఆకలిగొన్న హృదయం స్వర్గాన్ని అతిక్రమించి
శ్రీ కృష్ణుని పాదాలకై ఆకాంక్షించడం నేను అనుభూతి చెందాను.

ఆ అమృతనయనాల సౌందర్యం నేను కాంచాను,
ఆర్తి నిండిన ప్రియుని వేణుగానాన్ని కూడా విన్నాను,
మరణంలేని పారవశ్యత కలిగించిన విస్మయాన్ని చవిచూచాను,
నా హృదయంలోని వేదన శాశ్వతంగా మూగబోయింది.

ఆ సంగీతం మరింతగా చేరువ అయ్యింది
ప్రాణం అపరిచితమైన ఆనందపారవశ్యంతో వణికింది;
తన ప్రభువు స్పర్శను, కౌగిలిని, ఉనికిని ఆశిస్తూ
సర్వ ప్రకృతి విశాలమైన తన్మయంతో నిశ్చలమయింది.

ఈ ఒక్క క్షణం కోసమే ఎన్నో యుగాలు జీవించాను;
చిట్టచివరకు జగతి పరిపూర్ణమై స్పందించింది నాలో.

Cwsa 2 :608 — *- శ్రీ అరవిందులు*

అవతారంగా శ్రీకృష్ణుడు

శ్రీకృష్ణుడు అవతార పురుషుడు. ఆయన ఈ మానుష రూపంలో మనిషి శరీరం, మనస్సు, ఆత్మకున్న ధర్మాన్ని స్వీకరించాడు. దాని ప్రకారమే ఆయన లీలను చూపి, ఆట ఆడాడు. మనం కనుక ఆయన ఆటలోని మర్మాన్ని, దాని అర్థాన్ని గ్రహించగల్గితే ఈ లోకపు ఆటను దీని విధానాన్ని, దీని లక్ష్యాన్ని గ్రహించగలం. సంపూర్ణ జ్ఞానం ద్వారా జరిగే బలపూర్వక కార్యాచరణే ఈ మహాకేళికున్న ప్రధాన లక్షణం. ఈ కార్యాచరణలో, కేళిలో అంతర్లీనంగా వున్న జ్ఞానమే గీతలో వ్యక్తీకరించబడింది.

మహాభారతంలోని శ్రీకృష్ణుడు కార్యశీలుడైన ధీరోదాత్తుడు, మహాయోగి, జగత్‌లోనే మహామనీషి, సామ్రాజ్య స్థాపకుడు, రాజకార్య దురంధరుడు, యోధుడు, క్షత్రియ దేహంతో వున్న బ్రహ్మవేత్త. ఆయన జీవితంలో సర్వోన్నత శక్తి, మహాశక్తి నిగూఢ కేళిని, అసమానమైన దాని అభివ్యక్తిని చూడవచ్చు. తత్ సంబంధిత నిగూఢతకు గీత సవివరణ.

శ్రీకృష్ణుడు లోకాలకు ప్రభువు, విశ్వవ్యాప్త వాసుదేవుడు అయినా ఆయన వ్యాపకత్వాన్ని కప్పివేసుకొని, ఒక తండ్రిగా, ఒక పుత్రునిగా, సోదరుడిగా, భర్తగా, మిక్కిలి అన్యోన్యమైన మిత్రుడిగా, శత్రువుగా అనేక సంబంధాలను మనుషులతో కల్పించుకొని ఈ జగన్నాటకంలోకి ప్రవేశించాడు. భక్తి విధానానికున్న ఉన్నత అంతరార్థాన్ని ఆర్యజ్ఞానంలోని పరమరహస్యాన్ని తన జీవితంలో నిక్షిప్తం చేసుకున్నాడు. వాటికి సంబంధించిన ప్రధాన సూత్రాలు గీతాప్రబోధంలో అంతర్భాగమై ఉన్నాయి.

శ్రీకృష్ణావతారం ద్వాపరయుగానికి, కలియుగానికి సంధికాలంలో వచ్చింది. ప్రతి పరిణామ సహితమైన కల్పాలలో, ఆవృత్తుల్లో భగవంతుడు ఇట్లా సంధికాలంలో పూర్తిస్థాయిలో అవతరిస్తాడు. కలియుగం నాలుగు యుగాల్లో ఎంత అధ్వాన్నమైనదో, అంత శ్రేష్ఠమైనది. ప్రస్తుత యుగం కలిపురుషుని శాసనకాలం. అతడు పాపాలను ప్రేరేపిస్తాడు. మనిషి వికాసానికి ముఖ్య శత్రువు. ఈ కలికాలంలోనే మనిషి అతిగా దిగజారి పోవటం, పతనమవ్వడం జరుగుతుంది. కాని అవరోధాలకు విరుద్ధంగా పోరాడడం ద్వారా బలాన్ని పొందడం కూడా జరుగుతుంది. పాతది నశించడం ద్వారా కొత్త సృష్టి వస్తుంది. ఈ ప్రక్రియను ఈ కలియుగంలోకూడా చూడవచ్చు.

దుష్టత్వ మూలకాలు ప్రపంచ పరిణామ కాలక్రమంలో నశించనున్నాయి. అవి చాలా స్పష్టంగా వాటి ఒక్కొక్క అక్రమమైన వృద్ధి వల్లనే అంతమౌతాయి. మరోపక్క నూతనసృష్టికి చెందిన బీజాలు వేయబడుతూ, అవి మొలకలెత్తుతూ ఆ విత్తనాలే తదుపరి సత్యయుగానికి వృక్షాలవుతాయి. అంతేకాకుండా జ్యోతిష్య శాస్త్రపరంగా చూస్తే గ్రహాలన్నీ ఒకానొక ప్రత్యేక గ్రహ కాల అవధిలో వాటి వాటి ఉపకాల పరిధుల్ని ఆనందిస్తాయి. ఈ కలికాల అవధిలో ప్రతి యుగం అంటే సత్య, త్రేతా, ద్వాపర కలియుగాలు వాటి వాటి ఉపనియమిత కాల అవధిలో మళ్ళీమళ్ళీ ఆనందిస్తాయి. ఈ విధంగా యుగావృత గమనం, ఈ కలియుగంలో ఒక గొప్ప పతనాన్ని, ఒక ఉత్థాన సరళి అనుసరిస్తూ పోతుంది. మరో గొప్ప పతనం, మళ్ళీ ఒక గొప్పఉత్థాన కెరటం. ఇలా ఇవన్నీ భగవంతుని ఉద్దేశ్యాలను పూర్తి చేస్తుంటాయి. ద్వాపర కలియుగాల సంధికాలంలో భగవంతుడు తన అవతారం ద్వారా దుష్టత్వానికి చెందిన అక్రమ వృద్ధిని అనుమతిస్తాడు. అలా దుష్టత్వాన్ని అంతం చేస్తాడు. మంగళకర బీజాలను నాటుతాడు. అవి అంకురించడానికి తగు వాతావరణ పరిస్థితుల్ని సిద్ధం చేస్తాడు. అప్పుడు కలికాల అవధి ప్రారంభమవుతుంది. సత్య యుగాన్ని తేవడంలో ఉపకరించే కార్య సరళిని, రహస్య జ్ఞానాన్ని శ్రీకృష్ణుడు గీతలో పొందుపర్చాడు. కలియుగంలో సత్య యుగపు ఉపకాల అవధి సమయం వచ్చినప్పుడు లోక వ్యాప్తంగా గీతాసూత్ర ప్రబోధ ప్రచారం ఆపశక్యం కానిదవుతుంది. కొద్దిమంది అభ్యాసానికి ప్రజ్ఞకు పరిమితం కావడానికి బదులుగా జన సామాన్యంలోనూ, అటు విదేశీ గడ్డపైన కూడా వ్యాపించిపోతుంది.

కాబట్టి ఆయన వాగ్ధార అయిన గీత నుండి శ్రీకృష్ణుడ్ని వేరు చేయలేం. గీతలో శ్రీకృష్ణుడు దాగి అంతర్లీనంగా ఉన్నాడు. గీత అంటే ఆయన వాణి రూపంలో ఉన్న శ్రీకృష్ణుడే.

*- బెంగాలీ రచనలు **94-95***

యోగ యోగేశ్వరుడు

గీత ప్రసాదించిన జ్ఞానాన్ని స్వీకరించిన గ్రహీత ఒక గొప్ప పరాక్రమవంతుడు, ధీరోదాత్తుడైన అర్జునుడు, దేవేంద్రుని కుమారుడు. పాండవులలో శ్రేష్ఠుడు. ఎలాగైతే ప్రబోధకుడ్ని తెలుసుకోక పోవడం ద్వారా గీత అంతరార్థాన్ని, గీత లక్ష్యాన్ని కనుక్కోవడం ఎంత కష్టమో అంతగానే ప్రబోధాన్ని స్వీకరించే

గ్రహీతను తెల్సుకోకపోవడంతో దాని అర్థం సంకటంలో పడుతుంది. అర్జునుడు శ్రీకృష్ణునికి అత్యంత సన్నిహితుడు. శ్రీకృష్ణుని సమకాలీనులంతా వారి వారి సామర్థ్యం, గత కర్మలకనుగుణంగా మానవరూపంలో పరమ పురుషోత్తమునితో వివిధ రీతుల్లో అనుబంధాలు ఏర్పాటు చేసుకోవడం కోసం అదే కార్యక్షేత్రంలోనికి దిగివచ్చారు. ఉద్ధవుడు శ్రీకృష్ణుని భక్తుడు, సాత్యకీ ఒక విశ్వాసపాత్ర సహచరుడు, ఆయన అనుగామి. రాజా యుధిష్ఠురుడు ఆయన బంధవుగానూ, స్నేహితుడుగానూ ఆయన సలహా మేరకే నడుచుకొనేవాడు. కానీ వేరెవ్వరూ అర్జునుడంతగా శ్రీకృష్ణునితో అత్యంత గాఢానుబంధాన్ని ఏర్పరచుకొన్నవారు లేరు. అత్యంత చనువుతో ప్రియాతిప్రియ అనుబంధాలు అన్నీ ఒకే వయసులో వున్న ఇద్దరి మధ్య సాధ్యమైనాయి అంటే అది శ్రీకృష్ణార్జునుల విషయంలోనే. అర్జునుడు శ్రీకృష్ణుని బావమరిది. ఆయన అంతరంగ సఖుడు. ఆయనకు ఎంతో ప్రాణ సమానమైన సుభద్రకు భర్త. గీతలోని నాల్గవ అధ్యాయంలో అర్జునుడు గీతలోని పరమ రహస్యాన్ని వినడానికి తగిన వ్యక్తిగా శ్రీకృష్ణుడు ఎంచుకోవడానికి వారి మధ్య వున్న ఈ అన్యోన్యతే కారణం అని ప్రత్యేకించి చెప్పాడాయన.

శ్లో॥ స ఏవాయం మయాతే –ధ్యయోగః ప్రోక్తః పురాతనః
భక్తో –సి మే సఖా చేతి రహస్యం హ్యేత దుత్తమమ్॥ **(4:03)**

మరుపుకు గురైన ఈ ప్రాచీన యోగాన్ని నేను ఈనాడు నీకు వ్యక్తపరుస్తున్నాను. ఎందుకంటే నీవు నాకు అత్యంత సన్నిహిత సఖుడవు, నా భక్తుడవు. ఎందుకంటే ఈ యోగం సర్వోత్తమమైనది. ఈ లోకానికి చెందిన చరమ రహస్యమిది. 18వ అధ్యాయంలో కూడా కర్మయోగానికి చెందిన ప్రధాన సూత్రాన్ని వివరిస్తున్నపుడు ఇదే గీతలోని కీలకాంశమా అన్నట్లు తన వాగ్మూలాన్ని పునరావృతం చేయడం జరిగింది.

శ్లో॥ సర్వ గుహ్యాతమం భూయః శృణు మే పరమం వచః
ఇష్టో–సిమే దృఢమితి తతో వక్ష్యామి తే హితమ్॥ **(18:64)**

అన్నిటి రహస్యమైన నా పరమ వాక్కును మరోమారు విను. నీవు నాకు చాలా ప్రీతిపాత్రుడవు. అందుకే అన్ని మార్గాల్లోకి శ్రేష్ఠమైన ఈ యోగం గూర్చి నీకు చెబుతున్నాను.

బెంగాలీ రచనలు 95-96

మిత్రుడిలా మరియు ప్రియతముడిగా శ్రీకృష్ణుడు

అర్జునుడు మూర్తీభవించిన ఒక భక్తుడు మరియు స్నేహితుడు కావటం వలన భగవంతుడు అతనిని ఎంచుకున్నాడు. వివిధ రకాలయిన భక్తులు ఉంటారు. సాధారణంగా భక్తుడు అనగానే గురుశిష్య సంబంధం మనసుకు స్ఫురిస్తుంది. ఆ భక్తి వెనుక అనుమానం లేకుండా ప్రేమ వుంటుంది. కానీ సాధారణంగా విధేయత, గౌరవం మూఢమయిన సమర్పణ తన ప్రత్యేకమైన లక్షణాలు. ఒక స్నేహితుడు మరొక స్నేహితుని పట్ల గౌరవాన్ని చూపించడు. వాళ్ళు ఛలోక్తులు విసురుకుంటారు. ఆటలాడుకుంటారు, కలసి వినోదిస్తారు, ప్రియమైన సంబోధనలు చేసుకుంటారు. ఆటలలో ఎగతాళి చేసుకుంటారు, అవమానించుకుంటారు, తిట్టుకుంటారు. అర్థంలేని వాదోపవాదాలు చేసుకుంటారు. స్నేహితుడు మరొక స్నేహితుడికి ఎల్లప్పుడూ విధేయంగా ఉండాలని లేదు. ఒకవేళ తన స్నేహితుని బుద్ధి కుశలత, నిజాయితీలతో కూడిన సన్నిహితుల పట్ల ఆరాధనతో అతని సలహాను పాటించినప్పటికీ అది మూఢంగా కాదు. అతనితో వాదిస్తాడు, అనుమానాలు వెల్లడిస్తాడు. కొన్ని సార్లు అతని అభిప్రాయాలను వ్యతిరేకిస్తాడు. మిత్రుల మధ్య సంబంధంతో నేర్చుకోవలసిన మొదటి విషయం భయం లేకపోవడం, రెండవ విషయంలో బాహ్యమయిన మర్యాదను చూపించక పోవటం, ప్రేమ మాత్రమే స్నేహితునికి మొట్టమొదటి మరియు చిట్టచివరి పదం. గీతా జ్ఞానాన్ని అందుకోవటానికి అర్హుడైన వాడు భగవంతుని మహత్వాన్ని, శక్తిని ఆయన జ్ఞానపు లోతును, వైపరీత్యాన్ని తెలిసిన వాడయినప్పటికీ విభ్రాంతి చెందకుండా, నిర్భయంగా అతనితో నవ్వుతూ తీసుకోగలగాలి.

క్రీడలో భాగంగా స్నేహబంధంలో అన్ని రకాల సంబంధాలు ఉంటాయి. గురుశిష్యుల సంబంధం స్నేహంపై ఆధారపడినపుడు అది మధురమైన బంధమవుతుంది. అర్జునుడు గీతా ప్రారంభంలో శ్రీకృష్ణునితో ఏర్పరచుకున్న బంధం సరిగ్గా అటువంటిదే. నువ్వు నా ఉత్తమ శ్రేయోభిలాషివి మరియు స్నేహితుడివి. నేను నిన్నుగాక మరెవరిని శరణు వేడగలను? నేను ఆలోచించే శక్తిని కోల్పోయాను. బాధ్యతల భారంతో భయకంపితుడనౌతున్నాను. ఏమి చేయాలో తెలియక అనుమానాలతో ఊగిసలాడుతున్నాను. విషాదంలో మునిగిపోయి ఉన్నాను. నన్నురక్షించు. నాకు సరైన సలహా ఇవ్వు. ఇహపరాలలో

నా బాధల బాధ్యతను నీ చేతులలో ఉంచుతున్నాను. జ్ఞానం ధ్యేయంగా ఈ విధమైన స్ఫూర్తితో అర్జునుడు మానవాళికి హితుడు మరియు ఉపకారియైన శ్రీకృష్ణుని సమీపించాడు. తల్లి బిడ్డల మధ్య ఉండే సంబంధం కూడా స్నేహంలో భాగమవుతుంది. వయసులో పెద్ద అయి వివేకంలో ఉన్నపుడు, తనకన్నా చిన్నవాడు, తక్కువ జ్ఞానం కలిగిన స్నేహితుణ్ణి తల్లి బిడ్డను చూసినట్లుగా రక్షణ యిచ్చి సంరక్షిస్తాడు. ఎప్పుడూ తన ఒడిలోనే ఉంచుకుని అపాయాల నుండి దుష్టుల నుండి కాపాడుతాడు. శ్రీకృష్ణుడు తన మాతృప్రేమ తత్వాన్ని తనతో స్నేహాన్ని నెలకొల్పుకున్న వారిపై కూడా కలిగి ఉంటాడు. స్నేహం తనలో మాతృ ప్రేమ లోతులనే కాక వివాహ బంధంలోని బలీయతను, ఆనందోత్సాహాలను కలిగి వుంటుంది. స్నేహితులు పరస్పరం సాహచర్యాన్ని కోరుకుంటారు. విడిపోయినప్పుడు దుఃఖిస్తారు. ప్రియమైన స్పర్శకు పరవశిస్తారు. ఒకరికొకరు తమ ప్రాణాన్ని త్యజించడంలో కూడా ఆనందాన్ని పొందుతారు. సేవాబంధం కూడామైత్రిలో భాగమయినపుడు మాధుర్యాన్ని సంతరించుకుంటుంది. పైన చెప్పినట్లుగా పరమాత్మతో ఎంత ఎక్కువ ప్రియమైన బంధాలు నెలకొల్పుకోగలిగితే అంతగా స్నేహం వికసిస్తుంది. వ్యక్తి గీతాజ్ఞానాన్ని స్వీకరించటానికి మరింత అర్హతను పెంపొందించుకుంటాడు.

మహాభారతంలో శ్రీకృష్ణుడి స్నేహితుడైన అర్జునుడిది ప్రధానమైన పాత్ర. గీతలో కర్మయోగం ప్రథమ బోధన. జ్ఞానం, భక్తి, కర్మలు ఈ మూడు మార్గాలు పరస్పరం విభేదించుకోవు. కర్మ మార్గంలో జ్ఞానంపై ఆధారపడి భక్తియొక్క శక్తితోకర్మలు చేయటం, భగవంతుని కోసం పని చేయడం ఆయన సంకల్పానుసారం ఆయనతో మమేకమై పనిచేయటం గీత యొక్క బోధన అయి వుంది. ఐహికమయిన బాధలకు భయభ్రాంతులయిన వారు, జీవితంలో నిరాసక్తతతో, వైరాగ్యంతో దుఃఖించేవారు, భగవంతుని ఈ లీలలో ఆసక్తిని కోల్పోయిన వారు, ఈ క్రీడను విడిచి అనంతత్వంలో తలదాచుకోవాలనుకునేవారు, వారి మార్గం వేరు. గొప్ప యోధుడు వీరులలో అత్యంత ధైర్యసాహసాలు కలిగిన అర్జునునిలో అటువంటి భావన గాని కోరిక గాని లేదు. శ్రీకృష్ణుడు తన పరమ రహస్యాన్ని ఒక తపస్వికో, వివేకియైన వేదాంతికో తెలియజెప్పలేదు, లేదా తన బోధనకు, అహింసకు బద్ధుడైన ఒక బ్రాహ్మణుని

ఎన్నుకోలేదు. అత్యంత శక్తి నైపుణ్యాలు కలిగిన ఒక క్షత్రియ యోధుణ్ణి తన అసమానమయిన జ్ఞానాన్ని స్వీకరించడానికి పాత్రుడిగా భావించాడు. అతను మాత్రమే ఈ గంభీరమయిన బోధనా రహస్యాలలోకి ప్రవేశించగలిగి జీవన సమరంలో ఓటమి విజయాలకు చలించకుండా నిలబడగలడు. ఈ ఆత్మ బలహీనులలకు లభ్యం కాదు. మోక్షాన్ని కోరుకోకుండా కేవలం భగవంతుని కనుగొనాలనే ఆకాంక్ష కలవారికి మాత్రమే భగవంతుని సామీప్యత యొక్క రుచి తెలుస్తుంది. తన నిజ ప్రకృతిలో శాశ్వతంగా ముక్తుడనని ఎరిగి, ముముక్షుత్వాన్ని అజ్ఞానము యొక్క చివరి ఆశ్రయంగా తిరస్కరించగలగాలి. ప్రకృతి గుణాలకు అతీతంగా రాజసిక తామసిక అహంకారాన్ని తిరస్కరించిన తరువాత సాత్త్విక అహంకారానికి కూడా బద్ధుడు కావటాన్ని నిరాకరిస్తాడు. క్షత్రియ ధర్మాన్ని అనుసరించడం ద్వారా అర్జునుడు తన రాజసిక లక్షణాలను పరిపోషించాడు. అదే సమయంలో సాత్విక ఆదర్శాన్ని అంగీకరిస్తూ రజోశక్తికి ఒక సాత్వికమయిన రూపాన్ని యిచ్చాడు. అటువంటి వ్యక్తి గీతాబోధనను స్వీకరించటానికి అద్భుతమైన వ్యక్తి.

*బెంగాలీ రచనలు **97-99***

మానవుడయిన దివ్యకృష్ణుడు

గీతా జ్ఞానసారాన్ని ఆశ్రయించేటపుడు మహాభారతంలో కురుక్షేత్ర యుద్ధ భూమిలో మనకు అర్జునుని గురువుగా పరిచయం చేయబడిన మానవ దివ్యకృష్ణుని ఆధ్యాత్మిక ప్రాముఖ్యతను మాత్రమే పరిగణిస్తాము. చారిత్రక కృష్ణుడున్నాడనేది అనుమానం లేని విషయం. చాందోగ్య ఉపనిషత్‌లో మనం తొలిసారిగా ఆ పేరు వింటాం. ఆయన గురించి మనకు తెలిసినదల్లా ఆధ్యాత్మిక సంప్రదాయంలో ఆయన పరబ్రహ్మను తెలిసినవాడు. వ్యక్తిపరంగానూ, జీవన విశేషాలలోనూ అందరికీ దేవకీసుతునుగా సుపరిచితుడు. అదే ఉపనిషత్తులో మనం విచిత్ర వీర్యుడి కుమారుడైన రాజు ధృతరాష్ట్రుడి పేరు వింటాం. ఈ యిద్దరు గాథలలో సన్నిహితంగా కలసి ఉండటం వలన మహాభారత నాటకంలో కీలకమయిన నాయకత్వ పాత్రలు పోషించడం వలన వారు సమకాలీనులని ఈ పురాణం ఎక్కువ భాగం కురుక్షేత్ర యుద్ధంలోని చారిత్రక పాత్రలతో జాతి స్మృతిలో ముద్రించబడిన చారిత్రక అంశంగా భావించాలి. క్రీస్తు యుగానికి ముందు నుండి శ్రీకృష్ణార్జునులు మతపరమైన

ఆరాధనలో భాగమని మనకు తెలుసు. వారొక మత వేదాంతపరమైన సంస్కృతికి అనుసంధానమై ఉన్నారని భావించడానికి కారణమై ఉన్నారని, వారి నుండి గీత అనేక విషయాలను, తన జ్ఞానము, భక్తి, కర్మల సమన్వయాన్ని సమకూర్చుకున్నదని, బహుశా మానవరూపంలోని కృష్ణుడు ఈ విద్యకు తొలి గురువు, స్థాపకుడు, రక్షకుడనీ మనకు తెలుసు. గీత తన తరువాతి రూపంలో మార్పులు చెందినప్పటికీ భారతీయ ఆలోచనా దృక్పథంలో కృష్ణుని బోధనను ప్రతిబింబిస్తుంది మరియు ఆ బోధనతో చారిత్రాత్మక కృష్ణునికి, అర్జునునికి, కురుక్షేత్ర యుద్ధానికి గల సంబంధాన్ని వివరించి అది ఒకనాటకీయమైన కట్టుకథ కాదని స్పష్టం చేస్తుంది. మహాభారతంలో కృష్ణుడు ఒక చారిత్రాత్మకయిన పాత్రగాను అవతార మూర్తిగాను చిత్రీకరించబడ్డాడు. కృష్ణుడి ఆరాధన అవతార మూర్తిత్వం క్రీస్తుపూర్వం 5వ శతాబ్దం నుండి ఒకటవ శతాబ్దం కాలానికే ఆవిష్కరించబడింది. అప్పుడే ఆ పురాతన గాథలో పురాణ సంప్రదాయక పద్య కావ్యమయిన ప్రస్తుత మహాభారతంగా రూపుదిద్దుకుంది. బృందావనంలో అవతారమూర్తియొక్క తొలి జీవనపు కథా కవితలో లేదా గాథలో ఒక సూచన ఉంటుంది. ఏదయితే పురాణాలలో ఒక తీవ్రమయిన, శక్తివంతమయిన సంకేతంగా రూపొందిందో, అది భారతీయ మత మనస్సులో ప్రగాఢమయిన ప్రభావాన్నిచూపింది. అనేకమయిన గాథలతో నిండిన హరి వంశంలో కూడా పురాణ కథలకు ఆధారమయిన శ్రీకృష్ణుని జీవిత విశేషాలుంటాయి.

CWSA 19:15-16

సంప్రదాయాలకు అతీతంగా

మనసు పైకి ఎదిగినపుడు మాత్రమే వాస్తవంగా ఆచారాలకు అతీతం కాగలరు మనుషులు. శ్రీకృష్ణుడు దీనిని చేయగలిగాడు, ఎందుకంటే ఆయన మానసిక మానవుడు కాదు, కానీ మనిషి కన్నా గొప్పదైన ఒక చైతన్యం నుండి స్వేచ్ఛగా క్రియ జరిపిన ఒక అధి మానసిక దేవుడు. రాముడు అలా కాదు, ఆయన సాత్విక మానవ మనసుకు చెందిన అవతారమూర్తి. మానసిక, భావోద్వేగ, నైతికతలకు చెందినవాడు- ఆ యుగానికి, ఆ జాతికి చెందిన ధర్మాన్ని అనుసరించాడు. అది ఆయన్ను సహజ స్వభావపరంగా గాంధికి ప్రియం చేసివుండచ్చు. నీకు అప్రియమై వుండచ్చు కానీ గాంధి వైయక్తికంగా

కృష్ణుడి నుండి వివర్తనం చెందటం కృష్ణుడు అవతారం కాదని నిరూపించలేదు, అలాగే నువ్వు శ్రీరాముడి నుండి వైయక్తికంగా వివర్తనం చెందినంత మాత్రాన ఆయన అవతారం కాదని రుజువు చేయలేవు. ఇంతకూ నా ముఖ్యఅంశం ఏమంటే అవతారతత్వం అన్నది వీటి మీద అసలు ఆధారపడదు, దానికి గల ఆధారం, అర్థం, పరమార్థం వేరు.

ఈ రాత్రి శ్రీరామునిపై కొత్తగా పుట్టిన నీ వ్యాఖ్యానాలకు ఒక సంపూర్ణ సమాధానమివ్వడానికి నాకు సమయం లేదు. నువ్వు అవతారమును నైతిక, ఆధ్యాత్మిక పరిపూర్ణతకు చెందిన (సీలె, బంకిమ్‌లు ప్రవేశ పెట్టిన) నూతన దండంతో కొలుస్తూ ఆ ప్రమాణానికి అంటిపెట్టుకుని వున్నావు. కాబట్టే భ్రాంతికి లోనవుతున్నావు.. అదే సమయంలో నేను పూర్తిగా ఇంకో దృక్కోణంలో, దృఢంగా ఈ మానవ కొలతల ప్రమాణాన్ని నిరాకరిస్తున్నాను. బుద్ధుడు తప్ప మిగిలిన పురాతన అవతారాలు పరిపూర్ణతకు ప్రమాణాలు కాదు, ఆధ్యాత్మిక బోధకులు కాదు. శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ బోధించిన గీతతో సహా, అది శ్రీకృష్ణుడు సాధారణచేతనకు అతీతమైన చేతనా సమయంలో చెప్పినది. ఆ తర్వాత వెంటనే అది మరుగున పడిపోయిందని ఆయనే చెప్పాడు. వారి గురించి చెప్పాలంటే వారు భూమిపై మానవజాతి పరిణామక్రమంలో నిర్దిష్ట అంశాలను స్థిరపరచడానికి ఒక దివ్యజోక్యం యొక్క సాధనాలు, విశ్వమానవుని ప్రతినిధులు. నేను దానినే విశ్వసిస్తాను. ఈ వాదనలో మరే ఇతర ప్రమాణాన్నైనా సమ్మతించడానికి నిరాకరిస్తాను.

CWSA 28:494

అధిమానస దైవతంగా కృష్ణుడు

శ్రీకృష్ణుడు అతిమానసిక ప్రకాశం కాదు. కృష్ణుడు క్రిందకు దిగి రావటమన్నది అతిమానసిక అవరోహణను, ఆనందాన్ని తీసుకురావడం కాకపోయినా దానికి సిద్ధం చేస్తున్న అధిమానస దైవం యొక్క అవరోహణ. కృష్ణుడంటేనే ఆనందమయుడు ఆయన అధిమనసు ద్వారా పరిణామక్రమాన్ని బలపరుస్తూ దానిని తన ఆనందం వైపు నడిపిస్తాడు.

మనసు, ప్రాణాలలో అధిమానసిక చైతన్యం పనిచేయడం కొరకు శ్రీకృష్ణుడు పనిచేశాడు.

భూమిపై శ్రీకృష్ణుని అభివ్యక్తి ఇక్కడి మానవునికి అధిమానస చైతన్యాన్ని

అందుకునే సంభావ్యతను తెరచిందని చెప్పడం జరిగింది, దానికోసమే ఆయన నిలబడ్డాడు. రాముడు మానసిక మానవునిలో ఒక అవతారం. శ్రీకృష్ణుడు అధిమానస దైవం. అనగా తాను భగవంతుడనని, ఎలాగో అనుకొన్న ఒక దేవత అయితే ఆయన అవతారం కాదు, దైవము కాదు కానీ తాను దైవాన్నని చెప్పుకొన్న యెవరో-

నాకు తెలిసి చాలా కొద్దిమంది ఆయన్ను (కృష్ణుడిని) ఒక అవతారంగా గుర్తించారు. నిశ్చయంగా అది ఒక సాధారణ గుర్తింపు కాదు. ఆయనకు దగ్గరగా వున్న కొద్దిమంది కూడ వారినలా గణించనట్లు కన్పిస్తోంది - అంత ప్రముఖులు కాని విదురుడు, తదితరులు మాత్రమే గుర్తించారు.

కృష్ణునికి దగ్గరగా వున్న వాళ్ళుపైకి కనిపించడానికి ఇతర మనుషుల లాగే వున్నారు. వారంతా ఒకరితో ఒకరు సాధారణ మనుష్యుల లాగే మాట్లాడుకున్నారు, పనిచేశారు, వారి చుట్టూ వున్న వాళ్ళు వారిని దేవుళ్ళుగా తలంచలేదు. స్వయానా శ్రీకృష్ణుడే చాలామంది చేత ఒక సాధారణ మానవునిగా తలంచబడ్డాడు. కొద్దిమంది మాత్రమే ఆయన్ను దైవంగా పూజించారు.

యుగే యుగే అన్నది ఆంగ్లంలో కాలం నుండి కాలానికి అన్నవిధంగా ఒక సాధారణ అర్థంలో ఉపయోగించబడింది, పౌరాణిక గణాంకాల ప్రకారం సాంకేతికంగా యుగాన్ని సూచించలేదు. కానీ 'బహూని' అన్నపదం ప్రత్యేకించి 'తవచ' అనే పదంతో జోడించినపుడు చాలా జన్మలను సూచిస్తుంది. అప్పుడు ఈ అనేక జన్మలు అన్నీ పరిపూర్ణ అవతారాలు కాలేవు. ఈ అనేకానేక జన్మలు అవతారం నుండి అవతారానికి అనుసంధాన తాడును కొనసాగించే విభూతి జన్మలు. ప్రతి జన్మలో కృష్ణునితో అర్జునుని సహచరత్వం గురించి ఏమీ చెప్పబడలేదు. కాని అలా - అనేక - కాకపోయి ఉండవచ్చు.

CWSA 28:499-500

రాధాకృష్ణులు

రాధాకృష్ణుల ప్రేమ సన్నివేశం కేంద్రంగా కల కవితా సంకలన సంకేత రూపంలో భగవంతుని కొరకై అంతరాత్మ కోరిక వెల్లడించబడింది. ఇది వ్యక్తిలోని ప్రాకృతిక అంతరాత్మ ప్రేమ ద్వారా దివ్యఅంతరాత్మను

అన్వేషించడం, ఆయన సౌందర్యానికి వశమయ్యి ఆధీనమయ్యి ఆయన మాంత్రిక మురళికి ఆకర్షితమయ్యి, ముంచెత్తే ఈ ఏకైక భావోద్వేగంలో మొదటి కోరిక ద్వారా దశలవారిగా ఏకతలోని ఆనందానికి, విభజనలోని వేదనలకు, శాశ్వత పరితాపము, పునఃసంయోగము, భగవంతుని కొరకు మానవ ఆత్మ జరిపే ప్రేమకేళికి సాగిపోవడానికి మానవ శ్రద్ధలను, బాధ్యతలను త్యజించడం. అక్కడ ఒక స్థిరపడిన చట్రము, అనుక్రమము, ఒక సూక్ష్మ భావగీతలయ, ఋజుత్వ విజ్ఞప్తి యొక్క ఒక సంప్రదాయ వాక్సరణి, తరచుగా అతి సౌందర్యము వున్నాయి. సిద్ధించిన ఈ భావగీత రూపం జన్మను పరిపూర్ణం చేయడానికి ఇద్దరు ప్రధమకవుల కౌశల్యము నుండి ఒక్కసారిగా ఉప్పొంగింది, వీరిలో ఒకరు బెంగాలీ భాషను ఉపయోగించిన విద్యాపతి, ఇతను పదాన్ని పద కూర్పును పూర్ణం చేసే కళాకారుడు, ఇంకొకరు చండీదాసు, ఇతను ఏ భాషలోనైనా దివ్యప్రేమగీతాలను మధురంగా, గొప్పగా ఆలపించే ప్రేరణ పొందిన గాయకుడు. ఇక్కడి సంకేతం మానవభావావేశానికి చెందిన అత్యంత బాహ్యరూపంలో కొనసాగింది, ఇలా స్థిరంగా కొనసాగుతూ చాలామంది చేత ఇది అర్థం లేనిదిగా భావించబడింది, చైతన్య ప్రభువు మతానికి చెందిన అంకితభావకవులు ఇదే రూపాలను ఉపయోగించడం చేత, వారి భావన తిరస్కృతమైంది. సంకేతానికి వెనుక వున్న ఆధ్యాత్మిక అనుభవ మొత్తం కృపావిష్టుడైన ఆ బోధకునిలో రూపం దాల్చింది, దివ్యప్రేమ పారవశ్యతా అవతరణ, దాని ఆధ్యాత్మిక వేదాంతం ఆయన బోధనలో స్పష్ట రూపాన్ని తీసుకున్నాయి. ఆయన అనుచరులు మునుపటి గాయకుల కవితాత్మక సంప్రదాయాన్ని కొనసాగించారు. వీరు కౌశలంలో వారికన్నా తక్కువ యోగ్యులైనా రూపంలో ఎప్పటికీ అందంగా, విషయంలో తరచుగా గాఢంగా, చలింపజేసేటువంటి గొప్ప కవితా విశేషాన్ని మిగిల్చారు. వేరొక రకమైన కౌశలం రాజపుత్ర రాణి మీరాబాయి పరిపూర్ణ ప్రేమ గీతాలలో సృష్టించబడింది, ఇక్కడ కృష్ణ సంకేతం యొక్క ప్రతిబింబాలు ప్రత్యక్షంగా గాయకురాలి అంతరాత్మ అన్వేషించే దివ్యప్రేమికుని ప్రేమగీతంలోకి మళ్ళుతుంది. కవికి సంకేతరూపం నిర్వ్యక్తికంగా ప్రకటితమవడాన్ని బెంగాల్ కవిత్వం ఇష్టపడింది. ఇక్కడ ఒక వ్యక్తిగత గుర్తు భావోద్వేగానికి ప్రత్యేక తీవ్రతను ఇచ్చింది. దీనికి ఒక దక్షిణాది కవయిత్రి తనను తాను కృష్ణుడికి పెళ్ళికూతురుగా ఊహించుకోవడంతో ఇంకా తిన్నని మలుపు ఇవ్వబడింది.

వైష్ణవ మతానికి, కవిత్వానికి చెందిన ఈ విధమైన ప్రత్యేక శక్తి మానవ భావావేశాల మొత్తాన్ని భగవంతుని వైపు మళ్ళించడంలో వుంది, అక్కడి ప్రేమావేశం అన్నింటి కన్నా తీవ్రమైనది, అన్నింటినీ కరిగించివేసేదిగా ప్రాధాన్యం ఇవ్వబడింది, ఎక్కడ భక్తిమతం యొక్క బలమైన అభివృద్ధి వుందో అక్కడ ఈ భావన పునరావృతమయ్యింది, ఇది భారతీయ కవుల సాహిత్యం లో కన్నా ఎక్కువ శక్తితో, నిజాయితీతో మరెక్కడ ఉపయోగించబడలేదు.

CWSA 20:379-80

కృష్ణుడు-కాళిక

శ్రీకృష్ణుడు, అర్జునునకు ప్రత్యక్షమయ్యే క్షణంలో పరాకాష్ట చెందేందుకు సంసిద్ధంగావడానికి యుగధర్మం దశాబ్దాలుగా చేసిన కార్యం అది. సమస్తము కురుక్షేత్ర విపత్తు వైపుగా అనివార్యంగా జరిగింది. సాధారణ మానవులు ఇది అర్థం చేసుకోలేదు. ఈ విపత్తును నివారించడానికి ఎవరైతే ప్రయత్నించారో, వారు చర్య తీసుకోవడం, లేదా తీసుకోకపోవడం అదంతా రణం సంభవించడానికే దారి తీసింది; దాని గురించి స్వల్పంగా దర్శించినవారు విధి చక్రాల గమనాన్ని ఆపడానికి ప్రయత్నించినదంతా వ్యర్థమయ్యింది; ఫలితాలను ఆశించకుండా కర్మ నిర్వర్తించిన నిష్కామ యోగి శ్రీకృష్ణుడే హస్తినాపురానికి ఆశారహిత రాయబారాన్ని కొనసాగించాడు; కానీ యుగధర్మం దీన్నంతా భరించింది, ఇది కేవలం నదులు సముద్రం వైపు పరుగులు తీయడంలాగా, ప్రకాశించే జ్వాల వైపు శలభాలు రెక్కలతో ఎగిరిపోయినట్లుగా, శక్తివంతమైన, దురహంకార భారత దేశం తన రాజవంశాలతో, దాని ఆయుధాలతో, రథాలతో, మహాసేనలతో పళ్ళు పటపట కొరుకుతూ, ఛిన్నాభిన్నం చేసే మహా కోరలలో తనను తాను కోల్పోయే వినాశకుడి తెరచివున్న నోరు వైపుగా పరుగెత్తడంగా మనుష్యులు తర్వాత మాత్రమే చూశారు. శాశ్వతుని లీలలో భయంకర చలనాలు వున్నాయి, అలాగే అందమైన మధుర చలనాలు వున్నాయి. కురుక్షేత్ర మృత్యునృత్యం లేకుండా బృందావన నృత్యకేళి సంపూర్ణం కాదు; ప్రతిదీ గొప్ప విశ్వసామరస్య చలనంలోని ఒక భాగమే, అది వైషమ్యం నుండి సమ్మతికి, ద్వేషము, కలహాల నుండి బాధను, పాపాన్ని సౌందర్యము, మంచి, ఆనందాలలోకి (శివమ్, శాంతమ్, శుద్ధమ్, ఆనందమ్) రూపాంతరం చెందించడం ద్వారా జరిగే పరిణామ సఫలతకు

పురోగమింపజేస్తుంది.

యుగధర్మ ప్రయోజనాన్ని ఎవరు ప్రతిఘటించగలరు? భారతదేశంలో బలమైన వాళ్ళు ఒక వందమంది గొప్పవేదాంతులు, యోగులు, సూక్ష్మవిజ్ఞత గలవారు, నాయకులు, భావనకు చర్యకు అధీశులు, పుష్పించిన మహామేధతో వున్న ఒక ఉన్నత నాగరికతతో వున్నారు. వీరంతా ఎడమవైపుకు తిరగడానికి బదులు కొంచెం కుడివైపుకు తిరగడమన్నది మొత్తం విపత్తును విముఖం చేసింది. ధనుసును పక్కన పెట్టినపుడు అర్జునుడు ఆలోచించాడు. పాండవుల సకల ఆశలు అతని మీదే వున్నాయి, అతను లేకుండా వారి విజయమన్నది ఒక స్వప్నం, యుద్ధం చేయడం ఉన్మాదక చర్య అయినా శక్తిమంతమైన అర్జునుని నిస్సహాయతకు భగవంతుని అనుజ్ఞను సఫలం చేయవల్సిందిగా యుగధర్మం ఉద్ఘోషిస్తుంది.." నువ్వు లేకున్నా శత్రుదళంలో మోహరించి పోరాడే వారు వుండరు, ఎందుకంటే వీరు కేవలం దేహంలో మాత్రమే జీవించివున్నారు; ఆ దళంలో వెనుక నిలబడి దానిని నఫలం చేయాలనుకున్నవాళ్లు ఇప్పటికే మరణించినవారు. భగవంతుడు సంరక్షించే వాళ్ళను ఎవరు వధించగలరు? భగవంతుడు వధించిన వారిని ఎవరు రక్షించగలరు? వధించే వ్యక్తి కేవలం ఆ సందర్భంలో ఆ పని జరగడానికి ముసుగు వెనుక వున్న సాధనం మాత్రమే, ఇటువైపున దానికి చెందిన కార్యమవుతుంది. ఈ ప్రపంచంలో జరిగిన అన్ని విషయాలలాగే కురుక్షేత్రంలో జరిగిన గొప్ప వధ కూడ సత్యం. సమస్త సృష్టిలో వినాశనము, కాపాడటాలను అమర్చేది భగవంతుని లీల.

CWSA 13:30-31

లోకాత్మ దర్శనం

లోకాత్మ దర్శనం భగవద్గీతలో అత్యావశ్యక మూలకం. శ్రీకృష్ణుడు అర్జునుని మనస్సులో కలిగిన సందేహాలను, సంకోచాన్ని తన తర్కంతో, జ్ఞాన గర్భిత పదాలతో పటాపంచలు చేశాడు. కాని తర్కము, హితబోధ నుంచీ ఉత్పన్నమైన జ్ఞానమూలాలు అంత దృఢమైనవి కావు. ఎప్పుడైతే ఆ జ్ఞానం నిజం చేయబడుతుందో అప్పుడే అది స్థిరంగా స్థాపించబడుతుంది. ఈ కారణంగానే తనలోని దైవం అగోచరంగా బలంగా ప్రేరేపించడం ద్వారానే అర్జునుడు లోకాత్మను దర్శించాలనే కోరికను వ్యక్తపర్చాడు. ఒక్కసారి

లోకాత్మకుసంబంధించిన దర్శనం కలుగగానే సందేహాలన్నీ శాశ్వతంగా నశించిపోయాయి. అప్పుడు అతని మనస్సు శుభ్రం అయ్యి, నిర్మలమయ్యి గీతలోని సర్వోత్కృష్ట రహస్యాన్ని గ్రహించగల్గే అర్హతను పొందింది. లోకాత్మ దర్శనం కన్నా ముందు గీతలో వర్ణించిన జ్ఞానం ఆధ్యాత్మిక సాధకునికి ఎవరికైనా ఉపయోగపడే బాహ్యరూపం జ్ఞానం. కాని ఆ దర్శనం తరువాత వికసించిన జ్ఞానం చాలా నిగూఢమైన సత్యం, పరమ రహస్యం, శాశ్వతమైన సూక్తి. మనం కనుక ఆ దర్శనానికి సంబంధించిన వర్ణనను ఒక కవితాత్మక అలంకారిక కూర్పుగా చిత్రీకరిస్తే గీతలోని సత్యం, గంభీరత, యధార్థత నాశనమౌతాయి. యోగం ద్వారా అందిన పరిపూర్ణమైన మార్గదర్శకాలు ఏవో సాధారణ తాత్విక దృక్కోణాలుగా లేదా కవితాత్మిక భావనలుగా కుదించబడ తాయి. లోకాత్మ దర్శనం ఒక కట్టుకథ కానీ, కవితాత్మక దృష్టాంతం కాని కాదు, అది సత్యం, అది అలౌకికమైన సత్యం కూడా కాదు. విశ్వసత్త ప్రకృతిలో కలిసే ఉంది. ప్రపంచ స్వరూపం అలౌకికమైన దృగ్విషయం కాదు. లోకాత్మ అన్నది ~~ఈ~~ కారణ జగత్తుకు సంబంధించిన సత్యం. ఆ కారణ జగత్తుకు సంబంధించి రూపాలు యోగనేత్రానికి కనిపిస్తాయి. అర్జునుడు స్వతః సిద్ధంగా

వైశ్వనర్తనం

వైశ్వ నర్తనానికి రెండులయలు గలవు
బాధ, దుఃఖ, యాదృచ్ఛికతల తాళగతులలో చిందులు వేయు
కాళిపదఘట్టనలను సదా మనమాలకింతుము
భయంకర, మధుర పాచికలాట జీవన సయ్యాట
ఉపదేశముపొందిన తెర మరుగైన వాని అగ్నిపరీక్ష
మృత్యు కౌగిలితో ఆటలాడు యోద్ధ
విధి భయంకర వ్యాయామశాలలో మల్లయోధుడు
దివ్య కృపకేకైక మార్గం బలిదానం.
మర్మాలకు మనిషి విషాదాలో బీగాన్నిచేసె
స్వప్నకాల వ్యర్థాల నుండి సత్యపు యిరుకుదారి
పదార్థ సమాధినుండి లేచుటకు అంతరాత్మ సప్తద్వారాలు
ఆమె విషాద నాట్యవస్తు సామాన్య ప్రేరకాలు
కాని మధురము, హాసభరితము, ప్రహర్ష, ప్రేమల ఆతని ముసుగును
ప్రకృతి ద్వారా ఎపుడు కృష్ణనర్తనము తొలగించు?

CWSA 2:590

యోగనేత్రంతో ఉన్నాడు కాబట్టి ఆ కారణ జగత్తులో విశ్వాత్మను చూచాడు.

బెంగాలీ రచనలు 86-87

రూపం, రూపరహితం

దైవం తన రూపానికి, రూపరహిత స్థితికి బంధింపబడి లేడు, తనను వెతికే అన్వేషకుడికి ఒక రూపంలో ప్రకటితమౌతాడు. ఆ రూపంలో ఆయన సంపూర్ణంగా ఉన్నా, అదే సమయంలో విశ్వమంతా వ్యాపించే ఉంటాడు. ఎందుకంటే దేవుడు కాలానికి, ప్రదేశానికి అతీతంగా ఉంటాడు. వాదానికి దొరకడు, కాలం, స్థలం ఆయన చేతిలో ఆటబొమ్మలు. తన దేశ కాలాదులు అనే వలలో సమస్తజీవుల్ని చిక్కింపజేసి ఆడుకొంటున్నాడు. ఆ వలలో మనమెప్పటికి ఆయనను చేజిక్కించుకోలేము. మనం ఈ అసాధ్యాన్ని తర్కము, తాత్త్విక వేదనతో సాధించాలనుకొన్న ప్రతిసారీ ఆ విదూషకుడు ఆ వలనుండీ తప్పించుకొని మన ఎదురుగా, వెనుకగా, దగ్గరగా, దూరంగా నవ్వుతూ నిలబడతాడు. తన విశ్వ రూపాన్ని వ్యాపింపజేసి, విశ్వాతీత రూపాన్ని ధరించి, మేధస్సును కూడా ఓడించేస్తాడు. ఎవరైతే 'నాకు దైవం తెలుసు అంటారో వాళ్లకి ఏమీ తెలియనట్టు, ఎవరైతే నాకు దైవం తెలుసు అయినా నాకు ఆయన గురించి తెలియదు' అంటారో వారికి నిజమైన జ్ఞానం ఉన్నట్టు.

బెంగాలీ రచనలు 88

ప్రపంచ స్వరూపం

కారణజగత్తులో నిర్ణయింపబడినవన్నీ మన స్థలకాలాలకు అతీతంగా సూక్ష్మ జగత్తులో ప్రతిబింబింపబడి, పాక్షికంగా భౌతిక ప్రపంచంలో నియమ సూత్రాలకు అనుగుణంగా అభినయించబడతాయి. శ్రీకృష్ణుడు అర్జునునితో 'ధృతరాష్ట్రుని పుత్రులు తన చేత ఎప్పుడో సంహరింపబడ్డారు' అని చెప్పాడు. అయినా వాళ్ళు యుద్ధరంగంలో ఆయన ఎదుట, జీవిస్తూ యుద్ధం చేస్తున్నారు. ఆ దేవాది దేవుని మాటలు అబద్ధపు వాగ్మూలాలు కాదు లేదా అలంకారికమైన శబ్దాలు కావు. ఆయన అప్పటికే కారణ జగత్తులో సంహరించాడు. లేకపోతే ఈ లోకంలో సంహరించడం అసంభవం. మన నిజ జీవితం కారణ జగత్తులోనే ఉంది. దాని నీడ మాత్రమే ఈ భౌతిక ప్రపంచంపై పడుతుంది. కాని నియమాలు, కాలం, ప్రదేశం, ప్రేమ, రూపం అన్నీ కారణ జగత్తు తలంలో

భిన్నంగా ఉంటాయి. లోకాత్మ అనేది కారణ జగత్తులో ఒక రూపం, అది యోగనేత్రానికి ఈ భౌతిక ప్రపంచంలో కనిపిస్తుంది.

బెంగాలీ రచనలు 89-90

శ్రీకృష్ణుని ఉపదేశాలు

శ్రీ అరవిందుల ఉపదేశాలు

'యోగంలో ప్రతిష్ఠితమైన కామనరహిత బుద్ధి, కర్మకన్న ఉత్కృష్టమైనదైతే, మన పెద్దలను వధించడమనే ఘోర కర్మకు నన్నెందుకు నియోగించావు?' అని అర్జునుడు అడిగాడు. అర్జునుని ప్రశ్నను చాలామంది పునఃపృచ్ఛించారు. శ్రీకృష్ణుడు చెప్పిన సమాధానాన్ని కొంతమంది అతి చెడ్డదని సైతం అనడానికి సందేహించలేదు. సన్యాసం కంటె నివృత్తి గొప్పదని తనకివ్వబడిన కార్యాన్ని కోరికలేకుండా చేయడం, తన యిచ్ఛవచ్చిన రీతిని కర్మచేసే స్వేచ్ఛ కంటె చాలా గొప్పదని శ్రీకృష్ణుడు విశదీకరించాడు. పరిత్యాగము అంటే కోరికను త్యజించడం, స్వార్ధాన్ని త్యజించడం. ఆ పరిత్యాగాన్ని నేర్చుకొనడానికి, ఏకాంతాన్ని ఆశ్రయించవలసిన పనిలేదు. కర్మక్షేత్రంలో, కర్మ ద్వారా ఆ పాఠాన్ని నేర్చుకోవాలి. యోగమార్గంలో ఎగబ్రాకడానికి కర్మ ఆలంబనం. వైవిధ్యభరిత క్రీడా ప్రపంచంలో, దాని జీవులకు ఆనందాన్ని తీసుకురావడానికి సృజించబడింది. ఈ ఆనంద క్రీడను ముగించడం భగవంతుని పని కాదు. ప్రపంచాన్ని ఆనందంతో ముంచెత్తడం కోసం జీవులను తన స్నేహితులు గానూ, క్రీడా సహచరులుగానూ అతను తయారుగమ్మంటున్నాడు. మనం అజ్ఞాన అంధకారంలో ఉన్నాం. అలా యెందుకనంటే, క్రీడ కోసం పురుషోత్తముడు తనను తాను దూరం చేసుకుని ఆ విధంగా, తనను తాను తన చుట్టూ అజ్ఞానాన్ని నిలుపుకొన్నాడు. ఆయనతో స్థిరీకరించబడిన అనేక మార్గాలున్నాయి. వాటిని అనుసరించినట్లయితే అతనిని అంధకారం నుండి బయటకు తెస్తాయి. భగవంతుని సహవాసంలోనికి తీసుకువస్తాయి. ఎవనికైనా క్రీడలో ఆసక్తి లేకపోయినట్లయితే, విశ్రాంతి కావాలనుకుంటే ఆతని కోరికను భగవంతుడు నెరవేరుస్తాడు. ఆయన కోసమే, ఆయన మార్గాన్ని అనుసరించినట్లయితే, ఈ ప్రపంచంలో గాని లేక మరెక్కడైనా గాని తన సరియైన క్రీడా సహచరునిగా ఆతనిని భగవంతుడెన్నుకుంటాడు. కృష్ణుని అత్యంత ప్రియమిత్రుడు, క్రీడా సహచరుడు అర్జునుడు, అందుచేత గీత

సర్వోన్నత రహస్యఉపదేశాన్ని అతడు స్వీకరించగలిగాడు.

బెంగాలీ రచనలు : 83-84

కర్మ మార్గము :

కర్మను త్యజించడం ప్రపంచానికి అపకారం కలిగిస్తుంది. కర్మను త్యజించడం సన్యాస తత్త్వం. పరిత్యాగం లేక నివృత్తిలేని సన్యాసం అర్థరహితం. సన్యాసం వల్ల ఏ ప్రయోజనం పొందుతాడో, దానిని నివృత్తిచే కూడా పొందవచ్చు. అనగా అజ్ఞానం నుండి స్వేచ్ఛ, సమత, శక్తి, ఆనందం, శ్రీకృష్ణునితో ఐక్యత. సర్వులతోనూ పూజించబడే మనిషి ఏం చేస్తే, దానిని జనం ఆదర్శంగా భావించి అనుసరిస్తారు. అందుకే సన్యాసం ద్వారా కర్మను విడిచివేస్తే, అందరూ ఆ మార్గాన్ని అనుసరిస్తారు. సాంఘిక విలువలలో అయోమయాన్ని నెలకొల్పుతారు, అధర్మపాలనను తీసుకొస్తారు. కర్మఫలంపై కోరికను విడిచివేసి, మనిషి మామూలు జీవన ధర్మాన్ని కొనసాగిస్తే, ప్రతి వానిని తనకే స్వంతమైన కర్మ విధానాన్ని అనుసరించ ఉత్తేజపరిస్తే, అపుడు నీవు నా జీవన ఉన్నత ధర్మంలో ఒకటై నా సన్నిహిత మిత్రుడవవుతావు అని దైవం అర్జునితో చెప్తాడు. ఇంకా శ్రీకృష్ణుడిలా వివరిస్తాడు. కర్మద్వారా సరైన మార్గాన్ని అనుసరించడం నియమం, చివరగా మార్గం చివర్లో ప్రశాంతతను పొందుతావు. అంటే, చేస్తున్నవాడిననే ధ్యాసను కూడా పరిత్యజించడం. సన్యాసం ద్వారా కర్మను పరిత్యజించడం కాదిది. అహంకారాన్ని తిరస్కరించడంలో వున్న బ్రహ్మాండమైన పరిశ్రమ, కృషి ఇమిడి వున్న సమస్త ప్రాణిక ఆవేశాన్ని, దైవంతో ఐక్యంగావడం ద్వారా వదిలివేయడం ఇది. సమస్త గుణాలను అధిగమించి, ఆతని క్రియాశక్తిచే లోనుండి నెట్టబడుతున్న ఒక పరికరంగా కర్మలను చేయడం ఇది. అటువంటి సందర్భంలో పనిచేసేది అంతరాత్మ శాశ్వత చేతన, అతను కాదు చేసేది., అతడు సాక్షి, దైవం యొక్క భాగం. కర్మకోసం సృజించబడిన అతని దేహం ద్వారా ఆతని స్వీయ అస్తిత్వ ధర్మంచే దైవశక్తి పనిచేస్తోంది. అంతరాత్మ సాక్షి, భోగి, పనిచేసేది ప్రకృతి, దైవం అనుమంత. ఆవిధంగా దీప్తివంతమైన అస్తిత్వం, దైవశక్తి స్వీకరించే ఏ కర్మకైనా సాయపడలేక మందగింపజేయచూడదు. శక్తికి లోబడి, భగవంతునిచే నియమించబడిన కర్మలో దేహం, మనసు, బుద్ధి తమంత తాము తమను నియమించుకొంటాయి. కురుక్షేత్రంలో జరిగినటువంటి ఒక భయంకర

సామూహిక హవనం సైతం, అది భగవంతునిచే ఆమోదించబడినపుడు అంతరాత్మపై తన స్వధర్మాన్ని (ఆంతరిక ధర్మాన్ని) నెరవేర్చడంలో అది సంప్రాప్తిస్తే, పాపంతో మైలపర్చలేదు. కాని ఈ జ్ఞానాన్ని, ఈ గమ్యాన్ని కొద్దిమంది మాత్రమే పొందగలరు. అది సామాన్య మానవునికి జీవన ధర్మంకాజాలదు. అయినపుడు సామాన్య రాదారులగుండా నడిచే వారి కర్తవ్యం ఏమిటి? ఆతడు ప్రభువు, నేను ఉపకరణాన్ని అనే జ్ఞానం, వారికి సైతం కొంతవరకు అందుబాటులోకి రావచ్చు. ఈ జ్ఞానం ద్వారా ఎల్లవేళలా దైవాన్ని జ్ఞప్తియందుంచుకొని తమ ఆంతరిక జీవన ధర్మాన్ననుసరించడమనేది వారికివ్వబడిన దిశా నిర్దేశం.

"స్వధర్మం స్వతహాగా లోపభూయిష్టమైనప్పటికీ, చక్కగా తీర్చిదిద్దబడిన పరధర్మం కంటే, కర్మలను స్వధర్మాన్ననుసరించి చేయడం ఉత్తమం. స్వకీయ అస్తిత్వధర్మంలో అసువులు బాయడం ఉత్తమం. పరధర్మాన్ననుసరించడం

కృష్ణ

ఓ దివ్య ప్రకాశమా, పరిధిలేని చిదాకాశమా,
ఎవరిని నీవు బంధించి దాచి పెట్టావు, మరణంలేని అంగములనా,
వైభవోపేతమైన వదనాన్నా?
దేశ కాలాలు వట్టిగా అలా పడిఉన్నాయి, "మేము శూన్యమై ఉన్నాం ఇంకేమీ లేదిక్కడ" అంటున్నాయి.
ఆత్మ జగత్తు ప్రయాస పడుతున్నాయి 'నేను, నేను మాత్రమే' అని కేకలు పెడుతున్నాయి.
అక్కడ ఒక్కటే ఉంది, ఆత్మకే అది ఆత్మ, ఆకాశానికి ఆత్మ, కాలానికి స్రోతస్సు
హృదయాలకు హృదయం, మనసులకు మనసు, అతనొక్కడే ఉత్కృష్టమై కూర్చునిఉన్నాడు.
మూగదైన అద్భుతమైన తనలోతానే అంతర్ముఖమైన మహాశూన్యమైన నిరపేక్షం కాదది
ఆ చేతులు పాదివి పట్టుకుని ఉన్నాయి, ఎర్రని పెదవులు వేణువును ఊదుతున్నాయి.
అంతటినీ ఆతను ప్రేమించే, అంతటినీ కదిలించే, అంతా ఆతడే, అందరూ ఆతని వారే
ఆతని మధురమైన పారవశ్యతలో ఆతని ఇష్టాన్ని సంతృప్తిపరచు అంగములు అనేకం.
రెండు ఏకమై ఉన్నాయి, రెండు ఒక ఉన్నతమైన వైవిధ్యాన్ని తమలో,
పట్టుకోవడానికి రెండు, ఉండుటకు ఒకటే, ఇది ఆతని విచిత్రమైన రహస్యం.
అంతటినీ ఆతను ప్రేమించే, అంతటినీ కదిలించే

- శ్రీ అరవిందులు

విపత్కరం."

- బెంగాలీ రచనలు

ఒక ఆసక్తికరమైన ఐతిహ్యం

రాధ ప్రార్థన

మదర్ ప్రప్రథమంగా 'రాధ ప్రార్థన'ను ఆంగ్లంలో **1932** జనవరి **12**వ తేదీన వ్రాశారు. ఆ మరుసటి రోజున దానికి ఫ్రెంచి బాషలో రూపమిచ్చారు. అప్పుడు శ్రీ అరవిందులు ఫ్రెంచిబాష నుండి ఆంగ్లంలోనికి తర్జుమా చేశారు.

రాధను గురించి ఒక నృత్యరూపకాన్ని ప్రదర్శించబోయే ఒక శిష్యురాలికి ఈ ప్రార్థనను వ్రాశారు. శిష్యురాలికి వ్రాసిన లేఖలో మదర్ ఇలా వ్రాశారు.

చివర్లో రాధ కృష్ణుని ముందు నిలిచినపుడు ఆమె అంతరంగంలోని ఆలోచన, అనుభూతికి ఒక సూచికగా, నిన్న నేను చెప్పిన దానిని పూర్తి చేయడానికి దీనిని నేను వ్రాసి వుంచాను.

'నా మనసు ప్రతి ఆలోచన, నా హృదయ ప్రతిభావావేశమూ నా అస్తిత్వ ప్రతి కదలికా, ప్రతి అనుభూతీ, ప్రతిస్పందన, నా దేహ ప్రతి జీవకణమూ, నా రక్తపు ప్రతిబొట్టూ, సర్వం, సర్వం నీదే. సంపూర్ణంగా ఎటువంటి మినహాయింపు లేకుండా నీదే. నా జీవన్మరణాలను, నా సుఖమూ లేక నా విషాదాన్ని, నా సంతోషం లేక నా బాధ నీవు నిశ్చయించవచ్చు. నాతో నీవేది

చేసినా, నీ నుండి నాకేది ప్రాప్తించినా, నన్ను దివ్య ప్రహర్షంలోనికి తీసుకుపోతుంది.

CWSA 32:662 - శ్రీ అరవిందులు

శ్రీకృష్ణునిపై సుభాషితాలు

భగవంతుడొక గొప్ప, క్రూర చిత్రహింస పెట్టేవాడు, ఎందుకనంటే ఆతడు ప్రేమిస్తాడు గనుక. ఇదినీకర్థం కాదు, ఎందుకనంటే నీవాయనను దర్శించలేదు, కృష్ణునితో ఆటలనాడలేదు.

'కృష్ణునితో ఆట' అంటే అర్థమేమిటి? భగవంతుడొక గొప్ప, క్రూర చిత్రహింస పెట్టేవాడు' అంటే అర్థం ఏమిటి?

కృష్ణుడు అంతర్యామియైన దైవం, ప్రతివాని యందూ, సమస్త వస్తువలందూ గల దైవసాన్నిధ్యం. సాధికారికంగా, పురుషోత్తముని ఆనందం, ప్రేమల పార్శ్వం. దరహసించు కోమలత్వం, సయ్యాటలాడు సంతసం ఆతడు. ఏకకాలంలో ఆతడు క్రీడాకారుడు, క్రీడ, తన సమస్త క్రీడా సహచరులు కూడా. క్రీడ, దాని ఫలితాలు పూర్తిగా ఎరిగి, భావించి, సంకల్పించి, వ్యవస్థీకరించి, వాటిని సమూలంగా, సచేతనంగా క్రీడించినవాడు. క్రీడా ఆనందానికి తప్ప మరి దేనికీ అందులో స్థానం లేదు. కృష్ణుని దర్శించడం అంటే, ఆంతరిక భగవంతుని దర్శించడం, కృష్ణునితో క్రీడించడం అంటే ఆంతరిక భగవత్తత్వంతో మమేకంగావడం, ఆయన చేతనలో పాలు పంచుకోవడం. ఈ స్థితిని సాధిస్తే వెంటనే దివ్యక్రీడ ఆనందంలోకి ప్రవేశిస్తావు. ఈ తాదాత్మ్యత ఎంత అధికంగా సంపూర్ణమౌతుందో అంత అధికంగా ఆ స్థితి పరిపూర్ణం అవుతుంది.

కానీ చేతనలో ఏదోమూల సాధారణ అవగాహనను నిలుపుకొంటే, మామూలుగా అర్థం చేసుకొనడాన్ని, మామూలు సంవేదనను నిలిపి ఉంచుకొంటే, అపుడు ఇతరులు బాధపడడాన్ని చూసి, అపుడు అంతటి బాధను కలిగించే క్రీడ చాలా క్రూరమైనదిగా తెలుసుకొని, అటువంటి క్రీడలో ఆనందాన్ననుభవించే భగవంతుడు తప్పక ఒక భయంకర చిత్రహింస పెట్టే వాడు అనే నిర్ణయానికొస్తావు. అలాగాక దైవంతో తాదాత్మ్యతానుభవం గనుక

నీకుంటే, ఆతని క్రీడలో నింపుతున్న ఆతని బ్రహ్మాండమైన అద్భుత ప్రేమను నీవు విస్మరించలేవు. ఈ విధంగా నిర్ణయానికి రావడం అనేది నీ దృష్టికి గల పరిమితి అని అర్థం చేసుకుంటావు. తనంత తానుగా చిత్రహింస పెట్టే వానిగా ఎంతమాత్రము చూడవు. పైగా సదా సాపేక్షమై ఉండి, సదా అధిగమించిపోవ దగినదైన ఒక పరిపూర్ణతవైపు, మనుషులు సాగించే పురోగమనాత్మక నడకలో, త్వరగా చేర్చే దారులలో, ప్రపంచానికి మనుషులకు మార్గదర్శకత్వం వహించే గొప్ప ప్రయోజనం కలిగించే ప్రేమ ఆతడు అని చూడగలవు.

కానీ సామరస్యంతో, ఆనందంతో అధికాధికంగా పురోగమించగల, ముందడుగు వేయడానికి బాధగాపైకి కన్పించే ప్రేరకం ఇహనెంతమాత్రం అవసరం లేని రోజొకటి వస్తుంది.

CWM 10:52

భాగవతుడు

కృష్ణుడు అసలెన్నడూ నివసించలేదు, ఆతడొక మిధ్య అని కొందరంటారు. వారన్న దాని అర్థం భూమిమీద అని. (భాగవత పురాణంలో చెప్పినట్లు కృష్ణుని కథ) భాగవతంలో వ్రాయబడి లేదు.

భూమిపై ఎక్కడైనా బృందావనం ఉన్నదా?

మొత్తం భూమి, దానియందున్న ప్రతిదీ ఒక విధమైన సాంద్రీకరణయే. చర్మ చక్షువులకు కన్పించని, యితర లోకాలలో వున్న దాని ఏదో దానికి సంబంధించిన ఒక సాంద్రీకరణయే. ఇచట అభివ్యక్తమైన ప్రతీదీ, దాని మూలాన్ని, భావనను, లేక సారాన్ని సూక్ష్మ లోకాలలో ఎక్కడో వుండినదే. అభివ్యక్తిదొక అపరిత్యాజ్యషరతు. అభివ్యక్తి ప్రాముఖ్యత సదా అభివ్యక్తమైన దాని మూలం మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. దేవుళ్ళ లోకంలో, ఒక ఆదర్శప్రాయమైన, సామరస్య పూర్వక బృందావనం వుంది. కాని భువి బృందావనం, దాని ఒక వికృత రూపం, ఒక రేఖాచిత్రం మాత్రమే.

వారి ఇంద్రియాలలో గాని, వారి మనసులలో గాని ఆంతరికంగా అభివృద్ధి చెందిన వారు, (సామాన్యులకు) దృగ్గోచరం కాని ఈ సత్యతలను దర్శిస్తారు. వాటి నుండి ప్రేరణను పొందుతారు. అందుచేత భాగవత రచయిత లేక

రచయితలు యధార్థంగా నిజమైన, అస్తిత్వం కలిగి ఉన్నటు వంటి ఆంతరిక మొత్తం ప్రపంచంతో తప్పక సంపర్కంలో ఉన్నారు. వారు వర్ణించిన లేక వ్యక్త పరచిన ప్రతిదానినీ దర్శించారు, అనుభవించారు.

భూమిపై జీవిస్తూ మానవ రూపంలో కృష్ణుడు ఉన్నాడా, లేడా అన్నది చాలా ప్రాధాన్య విషయం (పూర్తిగా బహుశా చారిత్రకత దృష్ట్యా తప్పించి) ఎందుకనంటే కృష్ణుడు ఒక నిజమైన సజీవ,సక్రియ అస్తిత్వం. భువి పురోగతి, రూపాంతరీకరణములో ఆయన ప్రభావం గొప్ప వాస్తవాలలో ఒకటి.

CWM 10:60-61 - *శ్రీమాత*

భయంకరమైన శక్తిగా, రౌద్రం నిండిన ప్రేమగా వ్యక్తమయ్యే కృష్ణుడే కాళి. తన ప్రంచముష్టిఘాతాలచే, ప్రాణం, మనసులో వున్న ఆత్మను, శాశ్వత అధ్యాత్మగా ముక్తం చేయడానికి ఆమె బాధిస్తుంది.

CWSA 12:496

పుణ్యవంతుల దృష్టికి తనను తాను కనపడకుండా చేసుకొనడానికి కృష్ణుని మాయోపాయం, ఒక మారు వేషం పాపం. పాపియందు భగవంతుని, నీ హృదయాన్ని పరిశుద్ధం చేస్తున్న నీలోని పాపాన్ని, చూడవోయి ఓ మహానుభావా, నీ సోదరుని నీవు ఆలింగనం చేసుకో.

CWSA 10:346

దైవం ఏదై వుండాలి, ఆతడెలా కర్మ చేయాలి, ఎలా కర్మ చేయగూడదు అనే మానసిక భావాలకు విలువేముంది - దారిలో అవి అలా వచ్చి పోతుంటాయి. పట్టించుకోవలసింది దైవాన్ని గురించి మాత్రమే. నీ చేతన దైవాన్నాలింగనం చేసుకొన్నపుడు, అప్పుడే దైవం అంటే ఏమిటో నీకు తెలుస్తుంది, అంతకు ముందు కాదు. కృష్ణుడు కృష్ణుడే. ఆతడేం చేశాడు, ఏం చేయలేదు, అనేదాన్ని గురించి పట్టించుకోగూడదు. కేవలం ఆయనను దర్శించడం, ఆయనను కలుసుకోవడం, దివ్యవెలుగును, దివ్య సన్నిధిని, దివ్యప్రేమను, బ్రహ్మానందాన్ని అనుభూతి చెందడం, ఇదే ముఖ్యం. సదా ఆధ్యాత్మిక ఆకాంక్ష - అదే ఆధ్యాత్మిక జీవన ధర్మం.

CWSA 29:56

అత్యున్నత స్వర్గాలకు మనలను ఆయన సన్నద్ధం చేసేంత వరకు ఒక శత్రువు ముసుగులో, ఆయన స్నేహతత్త్వాన్ని, సమస్త జీవుల దివ్య సఖుడు దాచి వుంచుతాడు. అప్పుడు కురుక్షేత్రంలోలాగా, బాధావ్యధల, వినాశాల అధిపతి భయంకర రూపాన్ని ఉపసంహరించుకొంటుంది. సుందర ముఖారవిందం, లాలిత్యం తరచుగా ఆలింగనం గావించుకొన్న కృష్ణుని దేహం, భయకంపితమైన అంతరాత్మపై ప్రకాశిస్తుంది, ఆతని శాశ్వత సఖుని, క్రీడా సహచరుని నిష్కల్మష నేత్రాలు ప్రకాశిస్తాయి.

*

శాశ్వతుని దివ్యానందపు మూర్తిత్వం కృష్ణుడు. ఎందుచేతనంటే, ఆయన వల్ల, ఆయన క్రీడవల్ల, ఆయన ఆనందం వల్ల, ఆయన మాధుర్యం వల్లనే సమస్త సృష్టి సంభవమయ్యేది.

బ్రహ్మ అమృతత్వం, విష్ణు శాశ్వతత్వం, శివుడు అనంతత్వం. కృష్ణుడు పురుషోత్తముని, శాశ్వత, అనంత, అమర, ఆత్మనిగ్రహ, స్థిర-చిత్తత తననుండి అనేక తనలను బహిర్గతం చేయగల ఆత్మాభివ్యక్తి, ఆత్మావిష్కరణ.

